

Schicht-szappan

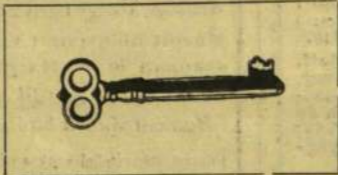
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jeggyel

10982

Legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva!!

A Franklin-Társulatnál Budapesten megjelent és kapható:

SVÉD KÖLTŐKBŐL

Fordította

Györy Vilmos.

Ara

vászonkötésben K 5.60.

Világhírű kitalált olasz

Quargli.

Az első olasz gépjármű sajtója, mely 1839. évben alapított, a saját gyártmányából egy postai küldeményt bérletre és utánvételt 3 K 70 fillérért. Nagyobb megrendeléseknél a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmütz, Bahnhof, 10821

VASÁRNAPI UJSÁG

22. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

BUDAPEST, MÁJUS 28.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírnél) együtt: egész évre 24 korona, félévre 12. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre 16 korona, félévre 8. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világhírnél) egész évre 10 korona, félévre 5. Külföldi előfizetőknek a postaiag meghatározott vésztől is eszolandó.

Mindenütt, minden gyógyszertárban kapható. A háiban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és vele együtt fellépő betegségeknél, mint fejfájás, gyomorégés, székrekedés, székletelés, illégtelenség, gyomorégés, étvágytalanság, katarhis, gyuladás, gyengeségi állapot, felhűvés stb. stb. Működik mint göcs- és fájdalom-essillapító, köhögést szüntető, nyálkoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb szállítás 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen ertő.

Kisinybeni eladásnál a rakárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 kettes üveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zold apaca védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonlatadása törvényileg tiltra van. 10647

Egyedüli valódi BALZSAM «Védangyal» gyógyszer-tárból THIERRY A. Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

az a legjobb 1/2 perc alatt hat.

FEJFÁJÁS NÁTHA MIGRAIN KÁBULTSÁG ellen

ANTIDOL

FEJFÁJÁS NÁTHA AMAMOR UTÓBAIN EDULES

KAPHATO MINDEN GYOGYSZERTARBAN! és a készítőnél „Laboratorium Debreczen“ Debreczenben.

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkisebb postai szállítás 2 tégl 3 K 60 fillér. Kisinybeni eladásnál a rakárakban 1 K 20 fillér téglenként. Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszer-tára; Lugoson Veres. Körvellen rendelések czimzendők: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvétellel pótdíj is megtagartható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czímet megadni.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

NORMA-hajfestő, teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatást ér el annak használatával, a hajnak természetes színét vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke színben. A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban levő szektől, minthogy a festés esakis egy üvegből történik, a nem, mint a más hasonló hajfestékekénél a hol egyszer kétféle szer használatára szükséges. Arak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentes. — Megrendelést utánvét vagy pénz előleges beküldése mellett:

Norma-crem 1 tégl 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégl 5 K 40 fill.

Norma-puder, mely három színben kapható, dobozonként 2 korona.

Norma-arcmosóvíz 1 K 60 fillér.

Norma-szappan 80 fillér.

VÁROSI GYOGYSZERTAR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.
Főraktár: Török József gyógyszer-tárban Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

OLDSMOBILES

olcsó vételára daczára minden kivánást kielégít.

8 lóerős 2 ülésű kocsik. 11004a

8 lóerős 2 ülésű könnyű kocsik, a világ összes gazolin automobiljai között a leghírnevesebb és a legmegbízhatóbb. 2 személyt bármely uton, sőt ut nélkül is könnyen elvisz. 8 lóerős könnyű kocsik, 8 lóerős utazó kocsik, 10 lóerős családi kocsik, 20 lóerős 2 cilindres családi utazó kocsik, 10 és 16 lóerős csomagszállító kocsik, 11 személyes omnibusz.

Mielőtt automobil vásárolna, kérjen tőlünk katalógust.

OLDS MOTOR WORKS
Detroit Michigan.
Schreher Gusztáv és Társai
vezérképviselek.

Budapest IV., Eskü-ut 6. (15-13.)
Garage: VI., Gyár-u. 31. (21-69.)

Hogy karcsuvá lehessünk

a nélkül, hogy egészségünknek ártalmára volna, használjuk a „**PILULES APOLLO**“ melyek tengeri törvények alapján vannak előállítva és párisi orvosoktól kapták jóváhagyva. Ezen könnyen betartható gyógyszerrel rövid idő alatt eszhatatlannal elhalt túlsúlyos embereknél és biztosítja a követtestiség gyógyítását mind a két nemnél. És a titka minden olyan hölgynek, ki nyúlónak és fiatalos alakját meg akarja őrizni. Egy csacsa ára utasítással K 645 bérmentes, utánvétellel K 675 J. Ratlo, gyógyszer. 5 Passage Verdou, Paris (IX). — Raktár Ausztria-Magyarország részére Budapest Török József, gyógyszerész, Király-utca 12. 11019

IGAZI URINÓ arczának, koblének, keszének alapos ápolására használja mindig a világhírű, 1885-ik év óta törvényileg védett **Kriegner-féle**

CRÈME DE MARGUERITET.

Kérjen mindig határozottan **Kriegner-féle**.

Eredeti nagy tégl 4 kor. Próbátégl 1 kor.

KRIEGER GYÖRGY gyógyszer-tára Budapest, VIII., Kálvin-tér. 10670

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL erősítő szer gyomgélkedők, vérzegények és lábbadosók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10652

Készítő: Több mint 3500 orvosi vélemény.

J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.

Vásárolható a gyógyszer-tárakban állitásra Erőgében 4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.50.

Somatose

HÚS-FEHÉRJE. Legkimagaslóbb, étvágygerjesztő és izom-erősítő szer. 10944

Kapható gyógyszer-tárakban és drogueriákban.

VASZARY KOLOS BIBOROS HERCEGPRIMÁS, ÖTVEN ÉVES ÁLDOZÁR.

A SZENT ISTVÁN alapította pannonthalmi ősrégi főmonostorra az 1891. év október 30-ik napja kettős ünnepet hozott, mely igaz örömmel töltötte el a benzés-rend tagjait, kiknek öröme a kolostor falai közül kiáradott az egész országra.

E napon ülte a benzés-rend az ő szeretett főapátjának, Vaszarynak, névünnepe, ki a szerzetben Kolost nyerte védszentjéül. Az ünnepi ebéd alatt érkezett gróf Szápáry Gyula miniszterelnök távira, melyben a főapátot, mint Magyarország primását üdvözölte. Leirhatatlan az a lelkesedés, mely a jelenlévőket megragadta. És az öröm mellett, melyet a rendnek kitüntetése okozott, meghatottság fogta el a sziveket a szeretett főapát távozása fölötte.

Nagy ünnep volt a szerzetes-rendre főapátjának primássá kinevezése. Kilencszáz évvel kell visszamenni, hogy ennek példájára akadjunk. Az első szent király, ki a pannonthalmi főmonostort, mint kijelentette, országának biztosítására alapította, ennek tagjai közül nevezte ki Esztergom első érsekét. És ime, kilenc század multán a szent király utóda újra Pannonthalmáról választotta Esztergom érsekét, ki a főapátok hosszú sorozatában a 71-ik volt s az érsek sorában a 45-ik helyet foglalja el.

Midőn az érseki szék betöltése Simor primás halála után kilenc hóval, október 27-én megtörtént, örömmel fogadták azt országzserte, mert abban egyértelmű volt a meggyőződés, hogy a főapát személyében az ország első főpapi székébe most «nemzeti» primás ül, ki szívének minden dobbanásával együtt érez nemzetével.

Valóban Isten kegyeltje az ország primása, ki gyöngé testi szervezetű volt teljes életében és ime megérte születésének 73-ik és megérte áldozári születésnapjának 50-ik évfordulóját. Elmondhatja aranymiséjét abban a magas korban, mely reá nézve, sz. Ambrus szavai szerint, nem hajótörés, hanem az életnek révpártja, honnan az ő erkölcsi fényével bevilágítja azt az utat, melyet vallásához egyházához, hazájához ragaszkodó hű papnak követnie kell.

Vaszary Kolos Keszthelyen 1832 febr. 12-én született. Családjában többen előszeretettel vá-

lasztották a papi és gazdasági pályát. Midőn keresztelni vitték a gyöngé kis fiut, ki Ferencz nevet kapott, megfordult-e a szülők elméjében, hogy nagyra van kiszemelve? Pap vagy gazda lesz-e? És ime, az ország első papja és az egyházi javadalmak között a primási jószágok élén az első gazda lett.

Még nem volt 17 éves, midőn a keszthelyi

iskolából 1847-ben Pannonthalmán szent Benedek rendjébe lépett és 23-ik évét haladta meg, midőn 1855 május 26-án áldozárrá szenteltetett. Húsz év mulva a rend kijelölése alapján a király főapátá, majd 1891 október 27-én Magyarország primásává nevezte ki, mig XIII. Leo pápa 1893 január 16-án a római szent-egyház áldozár-bíbornokai közé emelte. Gloria

VASZARY KOLOS HERCEGPRIMÁS.

VASZARY KOLOS IFJÚKORI ARCZKÉPE.

virtutem sicut umbra sequitur: A dicsőség mint árnyék kíséri az erényt!

Valóban szédületes emelkedés, mely azonban jellemén, modorán soha a legparányibb változást sem okozta.

Nyilvános pályája három részre oszlik: tanárkodására, főpáti működésére és a magyar katolikus egyház élén főpásztori kormányzására.

Vaszary a benzés-rend komáromi algimnáziumában 1854. évben kezdett tanítani, honnan 1856-ban a pápai algimnáziumba helyeztetett. Tanári működésének kezdete az elnyomatás korszakának végére s a nemzeti újjáébredésnek elejére esik. Pápai Füssy Tamás igazgatósága alatt kezdte irodalmi működését az ifjusági Plutarchban, melyben Vaszarytól több életre szóló jelent meg. Az ő működésük által emelkedett a pápai hirmes kollégium mellett fontosságra a kis algimnázium, mely a magyar nemzeti érzés, a nemzeti szellem nyilvánulásainak egyik tüzhelyévé vált, melynek ünnepelein a város és a vidék közönsége élén a vértanú első miniszterelnök özvegye és a híres egyházi szónok, Szabó Imre, a későbbi szombathelyi püspök is megjelentek, hogy ezzel mutassák ki, mily nagyra becsülik az igazgató és lelkes segédjének az ifjuság tudományos és hazafias nevelés körül kifejtett eredményességét.

Vaszarynak szónoki hirmes is Pápai kezdődött az akkor újra ébredő megyei életben, úgy, hogy Pápa városa nevében ő fogadta a hazába visszatért Batthyány Lajosné üdvözlésére gróf Teleki László vezetésével érkező küldöttséget.

Páparól 1861-ben Esztergomba helyezte át a főpáti Vaszaryt, hol 1869-ig maradt, midőn Győrre már igazgatóvá nevezte ki.

Esztergomban, hol a fiatal tanárt megelőzte annak híre, hogy tüzes, hazafias beszédei miatt kellett Páparól távoznia, — a világtörténet és a magyarok történetét nyolc éven át tanította.

Ez idő alatt jelentek meg Genfben Horváth Mihálynak akkor tiltott történelmi művei, melyekre a kiválasztott ifjak tanárjuk utján fizethettek elő.

Kézírónyelv a helytartótanács által a gimnáziumokra erőszakolt és az októberi diploma szellemében rendeltre készült tankönyv szolgált. De mi volt az a történet, melyet Vaszary tanított! Mily szellemet és lelket öntött ő a hivatalos anyagba! Mily törhetetlen nemzeti érzést, hazafias lelkesedést keltettek tanítványai az ő előadásai, melyek a nemzet feltámadását, új életre kelését hajnalát hirdették!

Ebbe az időbe esik Vaszary irodalmi működésének dereka. Esztergomban írta a várnai csatáról szóló művét, a világtörténelmet, a magyarok történetét.

Bár szigorú és fegyelmet tartó tanár volt, tanítványai rajongásig szerették őt és ragaszkodtak hozzá azután is, midőn már az iskola falait régen elhagyva, különböző életpályákra jutottak. Ekesszólásával, hazafias, nemes tüzevel

elragadta tanítványait, kik valóságos áhitattal hallgatták előadásait. Megbűvölő erő volt szemében, akár a hazafiai lelkesedés tüze, akár a jóság és szeretet sugárzott ki azokból. De nemcsak szemében, egész lényében, modorában rejlett a megnyerő erő, melylyel ellenállhatlanul magához vonzotta mindazokat, kikkel az iskolán kívül is érintkezésbe jutott. És ez a tulajdonsága megmaradt, sőt erősebben fejlődött ki, minél magasabbra emelkedett.

Esztergomban ismerte őt meg Salgó, a vártemplom káplánja, ki megjövendelte a fiatal tanárnak, hogy főpáti, majd primás lesz. Ha az első érthető volt is, a második jövendelés mégis bámulatot kelt, mert Salgó lelkében Vaszary egyéniségének hatása alatt kellett támadnia annak az előérzetnek, hogy kilencz évszázad után Pannonhalmáról fog a primás Esztergomba bevonulni.

Mit szólunk Vaszaryról mint főpátról? Rendjének javát minden irányban előmozdította, hogy minél jobban felelhessen meg az ifjuság tanítására vonatkozó feladatának. Iskolákat, templomokat építtetett, javított. Jelezen ő építtette a győri új főgimnáziumot és helyreállította a tihanyi apátsági templomot, hol I. Endre király nyugszik. Ő szerezte vissza rendje számára a zalavári apátságot, miután a magyar kormány annak az ausztriai rend birtokából való visszakezletését keresztülvitte és a régi rendi országgyűléseken ismételt hangoztatott eme sérelmet megszüntette.

Midőn Vaszary a primási méltóságba jutott, sok fontos ügy foglalkoztatta a püspöki kart, a melyek megoldását a világiakban és egyháziakban egyaránt, mert volt szereplő államférfi, ki kijelentette, hogy csak harmincz évi tapasztalat után jutott arra a tudatra, hogy a kath. egyház és klerus Magyarországon tényező, melylyel számolni kell; és volt, ki az autonómia ügyére nézve négy évi tárgyalás után vallotta be, hogy ez nem könnyű kérdés és előbb meg kell fontolni az ügyet.

A házasságot a kath. egyház szentségnek tekintti. Mi sem természetesebb tehát, hogy püspökeink élén Vaszary primás az egyház álláspontja mellett tartott ki, mely a házasság szentségétől tette függővé annak polgári vonatkozásait is. De az egyház mindenkor számolt és számol az idők viszonyainak és követelményeinek változásaival és számol a bevégzett tényre. Vaszarynak bölcsességéről tanuskodik az a körlevél, melyet a püspöki kar a hívekhez a polgári házasság behozatala után 1895 szeptember 1-én intézett, és a melyben figyelmeztette őket egyrészt, hogy házasságuk polgári következményeit az állam előtt is szerezniük kell, és a törvény követelményeinek eleget tegyenek, másrészt azonban emlékeztetükbe hozta, hogy polgári ténykedésük elvégezve, köteleességüknek, mint katolikusok, még nem feleltek meg.

A kongruának, az alapság illő ellátásának ügyét Vaszary primás mint százados ügyet vette át, melyben már a rendi országgyűlések készítették törvényjavaslatokat. Hiába. Negyedszázad óta újra szőnyegen van a kérdés, melynek megoldását, a rendezésre szükséges összeg kivétele, és a segítségre leginkább szoruló nagyszámú gör. kath. plébániák rendezetlen volta nehezíti. Bekövetkezett nálunk is az, mi Ausztriában, hogy az állam vette kezébe az ügyet. Nem Vaszary primásom mult, hogy az egész ügyet nem maga a püspöki kar közvetlenül intézhette el, melynek élén készséggel ajánlott a püspöki jövedelmek aránylagos részét a lelkesek illő ellátásának kiegészítésére átengedni. Ma már mégis a püspöki kar közreműködése mellett megoldás előtt áll az ügy, melynek rendezése nemcsak az egyház és vallás, hanem az ország javára is szolgál.

Legnehezebb kérdés a katolikusok autonómiájának ügye, mely kezdettől, az 1848. évtől fogva helytelen irányba tereltett.

Ez volt oka, hogy B. Eötvös miniszter idejében oly javaslat jött létre, mely nem kellett a királynak, nem a római kuriának, nem a kormányknak és ezt mégis elfogadásra a király elé terjesztették!

És midőn legutóljára ismét a törvényhozás

megoldandó ügyei közé sorozta a kormány az autonómia ügyét, még az sem volt tisztában, hogy mit és meddig akar menni és micsoda tartalmat akar önteni abba!

Vaszary primás előtt az első percztől kezdve világos volt a helyzet, mert egyenes volt az út, melyet követni akart. Komolyan akarja a kérdés megoldását. Tudni kell, meddig mehet az állam, a főkegyúr, meddig mehet az egyház; őszinte, világos, egyenes magyarázatra van szükség. Ekkor ki lehet egyenliten az ellentéteket s közegyetértéssel oly javaslatot készíteni, melyet elfogad az állam, elfogad az egyház és szentesít a király.

Szólanunk kell Vaszaryról mint az érseki javadalom használatvezetőjéről, a gazdáról is. Az esztergomi érsekség ingatlana mintegy 95,000 kat. hold területet tesz. Saját tapasztalatából tudta, hogy mily nagy nehézségeket hárt a kinevezett főpapra ily nagy birtoknak gazdasági felszerelés nélkül való átvétele. A mint tehát primás lett, első feladatának tekintette, állandó felszerelés beszerzését, mely czélra 690,000 frt törlesztés kölcsön felvételét engedte meg a kormány, melyből már is 120,000 frtot törlesztett és ma ez az egyedüli kölcsön, mely az érsekséget még terheli.

A jövedelmeket nem magáéinak tekinti, hanem az egyháznak s azokat a vallás és egyház céljaira, iskolákra, emberbaráti intézmények előmozdítására, az elhagyottak, szegények istápolására fordítja, mely téren a katolikus főpapság mindig előljárt elmozdításával és alapítványával, és melyek összege ma megüti a hetedfél milliót koronát.

Nemesszivósága, jósága, melyek végtelen szerénységgel párosulva, mint tanárt is jellemezték, annál fokozottabb mértékben jutottak érvényre, minél magasabbra emelkedett s minél inkább terjedt munkásságának köre. A jótetteket, melyekkel másokat elhalmoz, homokba, — ellenben köztáblára írja a legkisebb csekélységet is, melylyel mások iránta szives hajlandóságot mutattak. Szívjóságából folyik bőkezűsége, melylyel jövedelmeit a szűkölködők közt szétosztja, úgy hogy sokszor már ápril hóban a kiszorított adományok a 200,000 koronát meghaladják.

Mint szónok az ő kellemes hangjával, szívet, lelket megindító, felemelő előadásával megragadja hallgatóit. Csodálni lehet, hogy gyöngye testi szervezete oly hatalmas szónoki erő kifejtésére képesessé teszi. Azok a beszédei, melyeket a koronázás huszonöt éves fordulóján, az ezredéves ünnepély alkalmával, továbbá III. Béla földi maradványainak eltemetésekor a budavári koronázó templomban mondott, remekei a szónoklatoknak és az előadásnak.

Gyöngye testi szervezetét a meghülés, mely egyik római útjában érte, még érzékenyebbé tette és így az őszi és téli hónapokat java részét a szobában kénytelen tölteni. Természetes, hogy óhajta várja a tavaszt, midőn a Balaton mellé az ő kedves Fűredjére költözhetik, hol ifjú tanár kora óta, már évtizedeken át tölti a nyarat és hol testi és lelki megfrissülést talál és a honnan Magyarország Nagyszónokjának és az első szent királynak ünnepelésére tér vissza a fővárosba, hogy a szent-jobb körmenetét vezesse a királyi palotából a koronázó templomba.

Igy lesz ez az idén is. És kívánjuk szívünkkel az aranymisést főpapnak, hogy adjon a Mindenható neki oly hosszú életet, mint nagynevű elődének, Széchenyinek, hogy oly hosszú ideig állhasson a magyar egyház élén, mint Esztergom első érseke, az ő főpáti előde, hogy Isten segítségével mindazt megvalósíthassa, mit egyházának, vallásának, hazájának javára, magasztos feladatának teljesítéséül szent elhatározással maga elé kitűzött.

D. S.

SZEGEDY RÓZA SÍRJÁNÁL.

Irtá és a Szegedy Róza emlékmű leleplezési ünnepélyén elmondja

Zombori Andor.

Virágos, enyhe május fényén,
Mosolygó, kéklő ég alatt
Küldött alá az alkotó kéz
Egy tiszta, fehér sugarat:

Vakító, fényes glóriának,
A mely még most is ott ragyog
Emlékedem költő-királyunk:
Te: a nagyoknál is — nagyobb!

Tavaszzal, május ragyogásán,
Nyíló virágok idején
Születél, költőnk legszebb álma,
Kinek a lelke csupa fény;
S lettél egy költő szent szerelme,
Kihez a dalok szárnya száll,
Lettél: a férfi minden vágya,
Lelkén — az örök Ideál!

Dalok forrása, földi üdve,
Koszorús, édes hitvese,
Kinek rajongó, drága lelkét
Ragyogja vissza száz rege;
Csobánéz várán, ki ott siratja
A messzeségből kedvesét
S ki Szigligetnek büszke ormán
Szerelmét sirja el feléd.

Öröz lélekkel, a ki átfon,
A míg a távol eltakar
S dúló csatáknak messze földjén
Tombol körülte a vihar!
S kinek sugáros gondolatja
A messzeségből rád nevet
És vonja — szívével — magához
A te szerelmes szívedet!

S míg nézed: vára, omladékok
Elporló, hulló falait;
Feltámad lelkedben — ragyogva,
Mint a kelő nap — az a hit,
Hogy vár reád a messzeségből
Szerelmed tiszta asszonya
S te átgázolva tűzön-véren
Rajongó szívvel szállsz oda!

És mint, ha két akác virága
Fehér álmok közt összenő:
Lelkük szerelme összeolvad
És dalt és álmot egyre sző
S mint a sötétlő éjszakába
Röppenve száll a szikra ki:
Szálltak a daltalan mezőre
Merengő, méla dalai.

S hová a dal még nem hatott el,
Világó fény lett éneked,
Igaz magyar dal lüktetése
Hatotta át a sziveket.
S a móg a lelked álmódorva
Font hitvesedre koszorít:
A dicsőséghez, boldogsághoz
Ő mondta: merre van az út!

A szomjú föld, a daltalanság
Kopár világa volt e hon,
Mikor megszólalt a te hangod
S ezernyi dal az ajkadon.
Bűbájos álmom, szent igézet
Szállta meg itt a sziveket
És minden szív epedve leste:
Dalodnak tárgya ki lehet?!

S ki volt e nő? Egy tiszta asszony,
Egy költő legszebb ihlete.
S a dalok annyi szép daláért
Őt áldja ma a nemzete,
Ki a mesék tündéralakja,
Testté lett álom volt talán.
S kinek szereplője nagy szerelme
Ott él a költő száz dalán.

És ott fog élni mindörökké...
A dal nem hal meg sohasem,
Emléke ott ragyog szüntelen
A halás, késő sziveken.
Itt él a porló várak ormán
Nevét, hol zengete dal, rege,
Erdők fáin, — költőnk kezétől —
A hol, bevése szép neve!

SZEGEDY RÓZA DOMBORMŰVÜ ARCZKÉPE A SÜMEGI SIREMLEKEN, ISTÓK JÁNOSTÓL.

Küld el virágod: szép Csobánéz vár,
Borongó felhő: Tátika,
Fehér fátyolként fűdje ez be
S virág borúljon álma.
Egygyé nőt szívük itt álmodja
Álmát, mely boldog, égi, szép
S dalok őrizzék, áldva áldják
A költőt s drága hitvesét!

KISFALUDY SÁNDOR ÉS SZEGEDY RÓZA EMLÉKEZETE.

Debreczen után most Sümeg városa ünnepli a maga költőjét, Kisfaludy Sándort. S ez ünnepnek különös, meghatározó jelentőséget ad az, hogy alkalmát a költő és neje porladozó hamvainak egy sirban való egyesítése adta s egyaránt ünnepe Szegedy Rózának s Kisfaludy Sándornak, a kinek ő volt legmélyebb szerelme, élete nyugodalmának megteremtője és hűséges őrzője. Sümeg kegyeletes polgárai, ime, megvalósították s külső jelben is megvalósították a költő egyik levelében mondott jóslatát, a melyben azt a hitét fejezi ki, hogy az ő könnyű műsája nagy dicsősége lesz Rózának.

Azok közt a nőalakok között, melyek egy költőben ébresztett szerelem révén belejátszottak irodalmunkba, alig egy-kettő van, a mely anyit foglalkoztatta volna a gyöngéd lelkés s a komoly irodalom-kutatók érdeklődését, mint Szegedy Róza. A köztudat úgy tekintett rá, mint Kisfaludy Sándor ihletőjére, a kihez szerelmi énekeit és dalait írta s az irodalmi kritika is a maga eszközeivel tisztázni igyekezett azt a szerepet, melyet a szép és nemeslelkű nő a költő változatos szerelmi életében s ennek következtetésekként költészetében játszott. A körül a kérdés körül: vajjon csakugyan Rózához szólnak-e a Himfy-dalok? — egész irodalom keletkezett, a mely, ha nem is kétségbevonhatatlan bizonyosságú eredményre, de legalább eléggé elfogadható föltevése s magyarázatra vezetett.

Kisfaludy Sándor már régebben ismerhette Rózát, Szegedy Ignác vasvármegyei alispán leányát, de közelebből csak 1795 őszi ismerkedett meg vele a badacsonyi szüreten, a hova mint testőrhadnagy rándult Bécsből, ifjúkori lelki hullámszája idején, irodalmi tervektől rajongó szívvel, egy szenvedélyes, de műló szerelmi kalandból alig kibontakozva. Róza ekkor húsz éves volt, csinos, érzelmes kedélyű, német

verseket író, előkelő úri leány, büszke, tartózkodó természet. «Testi kellemei és elméleti szép s ritka tulajdonai» erős hatást tettek a forrongó fiatal testőrtisztre. Vonalmát fokozta az is, hogy úgy vette észre, mintha a szép leány is hajlana feléje; a természetében rejülő hűvös tartózkodással igyekezett ugyan rejtgetni érzelmeit, de sokkal inkább leány volt, hogysem teljesen el tudta volna rejtteni. Így tehát ez a találkozás elhatározó hatású lett életükre, e pillanattól fogva egymásnak voltak szánva s alighanem csak a körülmények okozták, hogy nem lettek rövid idő múlva egymáséi.

Mikor Kisfaludyt a testőrségtől áthelyezték egy olaszországi ezredhez, hazajött búcsút venni; valószínűleg már ekkor végleg tisztázni akarta a dolgot Rózával, mielőtt a harcztérre jut. De miért, miért nem? — Róza hidegebb volt iránta, mint várta. «Némi hidegséget mutatott viselkedésben, úgy hogy a néhány hónap előtti szivességet az előtte legbecesebb leányszívben egészen kihaltak, vagy talán helyzete által kiltottnak gyanítá.» Hogy azonban ez a kevéssé kedvező fogadtatás nem lohasztotta le érzelmeit, látjuk leveléből, melyet néhány nappal később barátjához, Skublit Imréhez írt s melyet alighanem olvasott Róza is, mert a jóbarát, úgy látszik, szívesen játszott a jóindulatú közvetítő szerepét a szerelmesek közt. «Szívem tele vagy von véle, — úgy mond a levél. — Őtet látom, hallom, érzem mindenben, mindenütt, mindenkor; annyira meg vagyok általa bájolva.»

Ezután hosszú ideig nem látták egymást. Kisfaludy Olaszországban hadi fogságba esvén, a szép Provenceba került, s ábrándos, költői ömlengésen soha túl nem jutott barátságba lépett a szép francia hölgygyel, D'Esclapon Karolinával; irodalmi tervei Petrarka s az akkori francia költők hatására alig határozottabb formát öltöttek. Róza azonban mindig szívében volt, sokat gondolt rá, hasonlatot látott közte és Petrarka Laurája között s mialatt Petrarka szerelmi regényének megéneklésével foglalkozott, saját szavai szerint, «megújultak szívében mindazon érzemények, a melyeket Rózi gerjesztett, kivált Szigligetben». Ekkor, Vaucluseben kezdte írni azokat a verseit, melyekből aztán a Himfy szerelmeinek első része lett. Később Klagenfurtban heves érzelmi szerelme lobbant egy osztrák grófné iránt, de ez is csak fölszínét

A Kisfaludy Á. Béla birtokában volt olajfestmény után.
KISFALUDY SÁNDOR.

érintette lelkének, melynek mélyében még mindig Róza képe ragyogott. Végre 1799 őszén lemondott nemrég nyert főhadnagyi rangjáról, hazajött s miután Rózához intézett nyílt kérdésére már jóval előbb biztatást kapott, megkérte és meg is kapta feleségül a szeretett leányt. 1800 elején volt az esküvő, melyet azonban bizonyos formahibák miatt megsemmisítettek s május 17-ikén újra meg kellett esküdniök.

után a Himfy második része, a «Boldog szerelem», idyllikus, derült és tiszta rajza annak a boldogságnak, melyet a szerető, gondos, gyöngéd és okos, gazdálkodó hitves teremtett Kisfaludy Sándor életében. S ez a nemes házastársi kötelek zavartalanul tartott több mint három évtizedig. A költő csalódott sok mindenben, megsértődött írói becsúgyában, aggodalommal nézte a közelet fejlődését, — Szegedy Rózában

Mint fiatal házas rendezte, egységessé tette Himfy szerelmeinek első részét, jobban kidomborította bennük Róza képét, ő rá vonatkoztatta azokat a verseket is, melyek eredetileg tán nem, vagy nem egyenesen ő reá vonatkoztak. A házasságra következő évben meg is jelent az irodalmunkban oly nagyjelentőségű kötet, «A kesergő szerelem», hogy csakhamar meghódítsa az egész országot.

E versek nem egyfolytában készültek, nem is mind ugyanegy nőhöz íratlak, van köztük bizonyára sok olyan is, melyben csak a hangulat a reális, a nő, kiről szól, csak a képzelem szülte. Azzal azonban, hogy biztos tudomásunk szerint készülésekor Róza eszményi képe állandóan ott élt a költő lelkében, s azzal, hogy kiadásukkor Róza alakjához idomította őket, — örökre hozzá vannak kapcsolva a széphölgy nevéhez és alakjához. Teljesen a Rózához

nem csalódott soha. Tanuságot tesz erről végrendelete, a házastársi szeretet és hálados-ság szép bizonyossága. A szerelemnek Balassa Bálint óta első igazi nagy magyar költője szive legmélyebb érzéseit oly nőnek ajándékozta, a ki erre igazán méltó volt s a kiből a magyar hitves, a magyar háziasszony igazi példaképét tisztelhetjük. Alakja tisztán, nemesen ragyog felénk a multak ködéből, megérdemli, hogy a kegyelet hálás tisztelettel borúljon ma is sirja fölé, melyben most már együtt pihen azzal, a kinek életét szentelte.

KISFALUDY SÁNDOR ÉLETÉBŐL.

Ugyanaz a csodás vidék — szemben Tátika és Sümeg várának regényes romjaival — van szemem előtt e sorok írása közben, mely egykor Kisfaludy Sándort, a szerelem édes szavú költőjét regéinek megírására ihlette. A zöldelő hegytetőről komoran tekint alá a vihártépett várom, melynek fokán hol kurucz, hol labancz zászlót lengetett egykor a szél.

Ma még büszkén áll a fellegvár karcsu tornya, a jövő század vihara már talán léket üt rajta, hogy csakhamar romhalmazzá dönthesse.

Igy lesz az enyészete minden az ég alatt, ha a kegyeletnek az emberi szív oltárt nem emel, melyen a késő unokák áldozhassanak.

Ott lent a vár tövében a kegyelet megőrizte az utókornak Kisfaludy Sándor nemesi kuriáját. A rácsos kerítés mögött viritó rózsátó azóta már százszor hullatta el virágát, mióta 1805-ben a kámi mézes évek után ide költözött a költő szépséges hitvesével, Szegedy Rózával. Ezalatt a rózsátó alatt pendült meg újra Himfy lantja, a «Boldog szerelem», a midőn pirulva hajtotta újra keblére szögszínfűrtös fejcsékjét a szerető hitves. A lant húrjainak enyeltő szavát elvitte messze, messze a szellő:

«Oh te szivem kedveltjének
Első édes izgalma!
Első csókja szerelmének
Kínaim szép jutalma:
Szivemnek mély fenékében
Ott sajogsz te most is még;
Üdvözítő erejében
Tüzed mindég bennem ég.»

Harminczkét évi boldogság után a májusi

KISFALUDY SÁNDOR SZOBRA SÜMEGEN, A KISFALUDY-TÉREN.

Jelky Gyula fényképe.

napsugár, a fakadó rózsabimbó illata még egyszer utoljára kicsalta a kis kerti lőczára Kisfaludy Sándor hervadó hitvesét. Azután mindegy vége lett s a költő lantján halhatatlanná lett asszony hült tetemét bezárta a koporsó. De nem örökre; — újra napfényre hoztuk hamvait, hogy a sirban a költő ismét egyesülhessen Múzsájával.

Leszálltam a sírregebe, fölemeltem a rézsögekkel kivert tölgyfakoporsó feketemázos korhadt fedelét, és ott láttam magam előtt az egykor szépségében pompázó asszonyt. Megdöbbentett a látvány. Borzasztó volt az enyészet 71 éves munkája! Minden elpusztult, a mi a nőt széppé, elragadóvá teszi, csak a dús hajszorú maradt meg épen. Egyik hajtekeres fésűvel volt feltűzve, a másik kibontva borult a virágos himzésű csipkekendővel leborított arczára.

Ruhafoszalványai közül csak selyem szalagcsokra maradt meg és parányi czipőcskéje.

A mesebeli lovag jutott eszembe, mikor ezt kezembe fogtam. De sok falut, várost kellene most bejárnia, míg megtalálná a tündért, a kinek lábára ráillenék a szépséges asszony 22 centiméteres czipőcskéje.

Ma Sümegen az egykor egymásért dobogó szerető szívek egyesülésének ünnepét üljük és Szegedy Róza érzebeöntött képmásáról lehull a lepel. Ez a nap az emlékezés napja ő reá, a ki a magyar lyra első valódi, nagy költőjének lelkét megtermékenyítette s a kinek neve immár a magyar nő ideálját jelenti késő nemzedékek kegyelele számára.

Emlékezzünk meg Kisfaludy Sándor második hitveséről, Vajda Amáliáról is, a ki édessé és nyugodttá tette Kisfaludy Sándor életének alkonyat felé hajló éveit.

Két vágy vezérelte Kisfaludy Sándort egész életén át. Nagy drámairó akart lenni és nevéhez méltó futódot óhajtott hátrahagyni.

E két soha be nem teljesedett vágy közül az elsőről már élete elken lemondott.

Már 1825-ben elkedvetlenedve tette félre lantját, midőn Kazineczyhoz irt kibékülő levelét így fejezte be: *

«Én részemről már annyira elundorodtam az

* A levél eredetije múzeumomban van.

írástól, hogy nehezen fogom azt többé megizlelni.»

Hatvan éves korában érte Kisfaludy Sándort első özvegyiségének gyásza, mely búskomorságba ejtette az amúgy is zárkózottságra hajló költőt.

Anna huga — kihez egész életén át oly meleg szeretet fűzte, minő Kisfaludy Károlyt Terézia nényéhez, — volt szomorú napjainak egyedüli támasza. Ő gondozta, ápolta, még háztartásának terheit is levette vállairól.

Naniczájának — így szokta nevezgetni — agyában fogamzott meg az a gondolat, hogy a mindent gyógyító időnél gyorsabb orvoslást keres bátyjának. Egy fiatal leány-szivre gondolt, mely majd ismét felvidítja a könnyen hevülő szívű költőt. Így került Mayer örnagyné, Kisfaludy Anna házába Vajda Ignác hétszemélyű csinos fiatal leánya, Milicza. A többit aztán a sorsra bízta a gondos nővér és a találékony leányészre, mely megtalálja majd a maga útját Kisfaludy Sándor szívéhez. Alkalomban sem volt hiány, hisz Sándor mindennapos volt Nanicza házában.

Kisfaludy Sándor is, mint minden öregedő ember, rabja volt szokásainak. Kora reggeli órákban, ha kedves inasa, Paáky Marczai meghozta a Sütensohn pékboltjából krajczáros kiflijét, felhörpintett egy pohárkával a kisüstön főzött budaesonyi szilvóriumból, kezébe fogta csákánybotját és elindult lassú, méltóságos léptekkel gazdaságába, onnan pedig a vár mögött fekvő szőlőjébe.

Nem is lett volna jó, ha meg nem nézi mindennap a cselédház istállóit, szilaj ökreit és «Pegázus» nevű kedves lovát, melynek anyját «Helikon»-t még az öreg Festetits Györgytől kapta ajándékba párjával együtt, hogy azokon gyakorla ellátogathasson a keszthelyi Helikoni ünnepélyekre. Mikor mindent megnézett s botosispánja, Major János is beszámolt a tegnapi gazdasági eseményekről, kiindult a szőlőbe.

A Darnoy Kálmán sümegi múzeumában levő eredeti után.
SZEGEDY RÓZA.

Élvezettel üldögélt a szép nyári reggeleken az Izabella-szőlővel befuttatott pinczehajlék erkélyén, ellátott onnan a Balatonig, és gyönyörködött a szemben levő Tátika, Rézi, Sümegvár regényes romjaiban.

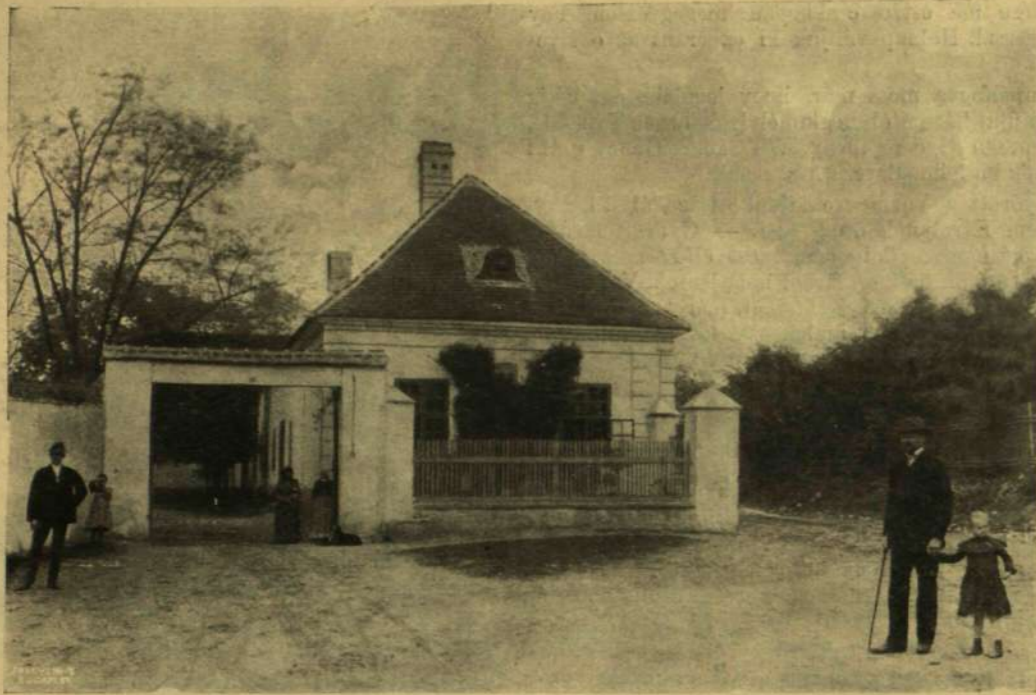
Ha kisütött a nap, ballagott hazafelé. De mindig útha ejtette a barátok templomának szomszédságában lakó Naniczáját és csak akkor érezte magát igazán otthon, ha beleülhetett Naniczák bőr karosszékebe. Annyira megszokta ezt a karosszéket, hogy idegesen sarkon fordult, ha abban mást látott ülni.

Jól is esett neki Nanicza beszélgetése, a ki elszórakoztatta frissnél frissebb városi hírekkel.

KISFALUDY SÁNDOR ÉS SZEGEDY RÓZA SÍRJA A SÜMEGI TEMETŐBEN.

Jelky Gyula fényképe.

KISFALUDY SÁNDOR SZÜLŐHÁZA SÜMEGEN.

Múzeumomban külön kicsi hajlékokban vannak elhelyezve a lefolyt évezredek néma és mégis beszédes tanúi.

Az első tárló hazánk első őslakóiról beszél, a kiknek még földre vájt, méhkas-alaku lyukak, barlangok adtak menedéket a félelmes dűvadak elől. Ott lobogott a tűz, melynél megfűstölődött a szarvaszomb, kiszáradt a tölve való hal, megszáradott a gyümölcs. A tűz erejénél hasadozott szilánkokra a tűzkő (silex) ezekből készült a nyílhegy, a tör, a késpenge, ezeket mutatja be a tárló egyik oldala.

A haladottabb őskorról beszél a tárló másik fele, simára csiszolt kőfejszék, agancsba foglalt baltaélek, nyíllyukas kőkalapácsok, parittyák, kőbunkók, ezek voltak Somló őslakóinak védő és támadó eszközei. Amodabb a Balaton őshalásainak emlékei, hálójuk elpusztult régen, de az égetett agyagból és kőből készült hálószulók megőrizték az őtérzést és vízszintszálgával és megőrizték őshalásaink emlékét.

Az orsó-gombok, szövöszék-nehezékek, a kezdetleges agyagedények a belső családi életről regélnek.

A második tárló új civilizáció emlékeit tartalmazza. Ekkor már a kőeszközöket kiszorítja a bronz. A tárló első oldalának leghatalmasabb fegyvere a bronzkard, ezt követik a szép zöld patinás török, lándzsák különféle változatai. Itt találkozunk a földművelés első eszközével, a kezdetleges bronz-sarlóval is.

A bronzkor tárlójának másik három oldala ipar- és kereskedelemről beszél. A kisapáti bronzkincs 130 darab selejtes bronztárgyat tartal-

maz, melyet összeolvasztás céljára gyűjtött egybe a vándor iparos. A sümeg-papföldi bronzkincs csupa ép tárgyat tartalmaz, melyekkel a vándor iparos bejárta az őstelepeket, csereskereskedést üve, és az akkori gyenge lábón álló vagyonbiztonság juttatta rejtekhelyére, hol alig egy évtizeddel ezelőtt talált rá a szántó-vető ekeje.

A bronzkor őslakói honosították meg a hulla-égetést. Bütykös, füles, füstön szárított agyag, vagy fényes grafitból készült urnák egész sorozatával találkozhatunk a tárlók tetején.

A harmadik tárló a csabrendeki őstemető sírmellékleteit mutatja be. Azon korból valók ezen emlékek, midőn még a vas nem aratott teljes diadalt a bronz felett és elegeesen kerülnek elő a bronzeszközök a vasfegyverekkel. E csoportban van a magyar földön lelt lándzsák legszebbike, melyet a csabrendeki sírok egyikében találtak. Valódi remeke a kelta vasművészetnek nemcsak gyönyörű díszítésénél fogva, de mert 2500 éves múltja alatt nem vesztette el a vas edzése által nyert kék színét. E lándzsáról nem egy külföldi múzeum kért már galvanoplasztikai utánzatot.

A tárló másik két oldalát a somlói halomsírok mellékletei foglalják el. Ezek képezik a csabrendeki sírleletekkel egyetemben múzeum legkiválóbb részét. A tárló tetejéről lecsüngő díszes bronzüst pártját a hallstatti őstemetőben lelték meg. A somlói bronzfogantytus vaskardhoz hasonlót eddig alig lelték hazánkban. Vaslándzsák nagy sorozata, bronzkúpos lóablák, csákányok, fejszék, karkötő-lánczok, kések.

A negyedik tárló hasonlókorú leleteket tartalmaz, melyek a Balaton-vidék különböző helyein kerültek felszínre. Itt van a négy széktha harci csörtető, a kelta kigyófejű harci jelvény, melyek legnagyobb ritkaságai hazai leleteinknek.

Az ötödik nagy tárlóval már kezdetét veszi a történelmi kor. A római civilizáció legbecesebb emlékei, a művészi beccsel bíró szobrocákakon kívül, a díszes tálak, csészék, tányérok. Vannak itt a magasabb műveltségre valló orvosi műszerek. Nem hiányzik még a római katonák kedvenc kockajátéka sem. Itt látható a római fényűzés érdekes emléke, egy bronzból készült víztartó-medence nagyméretű darabjai, melynek mindkét oldalát vastag aranyréteg borítja, mely egykor Sabaria (Szombathely) egyik főterét díszíthette.

A tárló másik oldalát a legrégebbi ékek és egyéb földművelő eszközök sorozata foglalja el. E csoportot bezárja az urna-temetkezés, a csontváz-sír maga eredetiségében való bemutatása. A földdel együtt kiemelt sírok egyike az őskor asszonyának hamvait 800 darabnál több ékszer és gyöngy melléklettel tartalmazza. A római női csontváz mellett ott fekszenek az illatos kenőestartó üvegkorsón kívül ékgyöngyei, fűgői, fibulája, újján a gyűrű.

A népvándorlási kor emlékei, a honfoglalás-kori lovassírok mellékletei nyitják meg a baloldal kettős tárlóit. E tárlók mutatják be a magyar hadtörténelmi emlékek több ezer darabból álló sorozatát. Külön osztály jut a sarkantyú kétezer éves átalakulásának.

Két osztályát foglalja el a tárlónak Apafi Mihály erdélyi fejedelem díszfegyverze. A sorozat kiválóbb darabjai a gazdag vésetekkel ellátott díszpaizs, az öles kard, melyet a fejedelmi zászló mellett hordoztak, három díszalabárd a fejedelem monogrammjával, két harci fejsze, harci bárd, négy lovassági kard és két dísztőr, Erdély czimerével.

A fekvő tárlók két osztályával egyiket a magyar, másikat a keleti jellegű török buzogányok sorozata tölti be. Ennek folytatása a kardok változatai az Árpád-házi királyok korától a Bercsényi-ezred díszkardjáig.

Az ablak alatti 12 méter hosszú tárló a több ezer darabból álló magyar, római és kelta barbár arany-, ezüst-, bronz-pénzek gyűjteményét egyesíti kronologikus rendben. Az ablak közeit három nagy fegyvercsoportot tölti be. A középső Hunyadi korának vértetét, harci eszközöket, ettől jobbra a törökvilág emlékei vannak csoportosítva.

A harmadik csoport a szabadságharc emlékeivel zárja be a múzeum hadtörténelmi osztályát.

Leggazdagabb része a múzeumnak a 7000 darabot meghaladó kézirat-gyűjtemény, közte Kisfaludy Sándor Himfijének dala, Kazinczy emlékkönyvének szerelmes versei, Kisfaludy Károly, Katona, Bessenyei, Barcsay, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany, Czuczor, Révay, Zrínyi a költő, Cserey Mihály és sok más jelesünk kézírata.

KISFALUDY SÁNDOR EGYKORI SÜMEGI MAJORJA. (Előtte Kisfaludy Mór honvéderősnagynak, Kisfaludy Sándor Mihály nevű övére fának, övegye és leányai ülnek.)

KISFALUDY SÁNDOR EGYKORI LAKA SÜMEGI SZŐLFÉJÉNEN, A HOL REGÉIT IRTA.

A DEBRECZENI CSOKONAI-ÜNNEPRŐL. — DÍSZÜLÉS A «BIKA»-SZÁLLÓ DÍSZTÉRMÉBEN.

A DEBRECZENI CSOKONAI-ÜNNEP.

Csokonai Vitéz Mihály szülővárosa: Debreczen május 21-ikén ünnepelte meg nagy szülőtte halálának századik évfordulóját.

Csokonait életében nem méltányolták ugyan, kevéssel halála után is Kazinczy és követői túlszigorúan ítelték meg, mégis népszerűsége mindig nagy volt; leginkább pedig Debreczen várososa lelkesedett iránta, mint a kebeléből kikérült legnagyobb költő iránt. Kegyeletét sokféle módon fejezte ki, síremléke és szobra felállításaival, nevére elnevezett irodalmi társaság alakításával, emlékezetének irodalmi úton való ápolásával. S e kegyeletnek szép nyilvánulása volt a mostani ünnep, tulajdonképp az első országos jellegű Csokonai-ünnep, melyben részt vett, mondhatni, az egész magyar tudományos és írói világ.

Képviselet volt ez ünnepen az ország valamennyi nagyobb irodalmi társasága, köre és kulturális egyesülete, élükön a Magyar Tud. Akadémia, a Kisfaludy-Társaság és Petőfi-Társaság kiküldöttjeivel.

Az ünnepélyeken Debreczen úgyszólván egész előkelősége részt vett, köztük Domahidy Elemér főispán, gróf Degenfeld József egyházkirületi főgondnok, dr. Wolafka Nándor püspök, Kovács József polgármester, stb.

Az ünnepély tulajdonképp már szombaton, 20-ikán este kezdődött a vendégek fogadásával s a kollegium énekertermében tartott színelőadással, a hol Oldh Gábornak «Diákélet Csokonai korában» című alkalmi színművét adták elő műkedvelő kollegiumi diákok. Másnap reggel alkalmi istentisztelet volt a ref. nagytemplomban, a hol Csokonairól magasan szárnyaló beszédet mondott Könyves Tóth Kálmán lelkes, maga is jeles író.

Ezután díszülés volt a «Bika» szálloda dísztermében, mely zsuflóság megtelt.

Itt Géresi Kálmán, a Csokonai-kör elnöke mondott irodalomtörténeti szempontból nagy jelentőségű szép beszédet, melyben főleg Cso-

konainak a debreczeni kollegiumhoz való viszonyát s kollegiumi tanulmányainak a költőre való hatását fejtegette. E felolvasás után a városi dalgyűlés elnökelt Csokonainak «A reményhez» című dalát, majd Szabolcska Mihály adta elő «Strófák Csokonai százados ünnepére» című hangulatos, szép költeményét, melynek egyik részletét itt közöljük:

Apostol voltál, a (megkövészig!)
Köds hajnalra hulló napugár.
Megjuhásunk csodás korszakából
A korán nyíló első rózsaszál.
Lelkedbe fornak magasztos, nagy eszmék,
S bohócokodás aláretéséül
Könnyű szívvel mindig nevetni látnak,
Pedig örök sóhajtas életed.

Óh, milyen élet! Égben jár a lelked,
S idelet legbübb társad a nyomor.
Kopott, szegény vagy az éhenhalásig,
Es — halhatatlanságról álmodol!
Virágerdő nyíladok szívedben,
S egy szál virágot szíved eleped...
Szerelm édes dalnoka, nincs lánykéd,
Mely legőnná a haló szemed!

Mindgy!... tavasznak hirdetője voltál.
Es — örök Isten — milyen tavasz!
Bár álmodoztal «boldogabb idők»-ről,
Azt a virulást álmodhattad-e?
A dalnak, melyet próbálgatva kezdted,
A nép szavával, édes magyarán:
Az egéki zengő visszhangja támadt,
Nagy, boldogabb utódoz ajakán!...

Szintén Csokonairól szóló költeményét szavalt Szávay Gyula s Szabolcska is, ő is nagy hatást keltettek. A Csokonai-kör főtákará, Tüdős János emlékbeszédet mondott, Kardos Albert pedig felolvasta a bíráló bizottság jelentését a költő életrajzára hivatott pályázatról, a mely sajnós, eredménytelen maradt. Az előadások sorát a városi dalgyűlés fejezte be a «Csikóbőrös kulaeshoz» című dal eléneklésével.

Díszülés után a küldöttségek megkoszorúzták a költő ércszobrát. Az Akadémia koszorúját Heinrich Gusztáv, a Kisfaludy-Társaságét Beöthy Zsolt, a Petőfi-Társaságét Herczeg Ferencz, a

Nemzeti Múzeumét Szalay Imre helyezték el rövid beszédek kíséretében.

A Csokonai-eréklyétárt tekintették meg ezután a vendégek. Az ereklyétár, a melynek összegyűjtésén főképen id. Komlóssy Arthur fáradozott, az utóbbi napokban közel 1500 darabra szaporodott. Az újabb érkező tárgyak közt van egy Széll Farkasnak a kiváló történetbúvárnak tulajdonában levő könyv, mely egykor Csokonaié volt: Pope Sándor, a híres angol költő egyik munkája. A könyv czimlapján Csokonai aláírása és több jegyzete olvasható. Sz.

A JAPÁN S AZ OROSZ HAJÓHAD EREJÉNEK ÖSSZEHAJONLÍTÁSA.

Feszült figyelemmel várja a világ a két ellenséges hajóhad összeütközését a kelet-ázsiai vizeken s vége-hossza nincs a találgatásoknak: melyik fog győzelmesen kikerülni az előreláthatólag szörnyű mérkőzésből? A találgatásoknak azonban vajmi kevés értéke lehet, hiszen sokszor egészen apró események halomra dönthetik háborúban még a legrealisabb alapon nyugvó számításokat is.

A legbiztosabb tájékozódást nyújtja az, ha a szakemberek számokban igyekeznek szemléltető tenni az erőviszonyokat. Így mutatja most be egy tekintélyes és nagyon elterjedt párisi lap — mely az oroszok iránt rokonszenvvel viseltetik, — az orosz és japán hajóhad erőviszonyait, a következő érdekes összehasonlító adatokat sorolva fel:

Valamely hajóhadnak egy teljesen másnémet hajóhaddal való összehasonlítása csak úgy lehetséges, ha a hajóknál az erő legfőbb hat elemét vesszük alapul. Nevezetesen: 1. A tonnatartalmat, vagyis a hajók méreteit, melyek a tengeren való kitartást s a felvehető kőszénkészlet mennyiségét állapítják meg. 2. A gépek erejét, melyek a legnagyobb gyorsaság kifejtését lehetővé teszik. 3. A támadó fegyverzetet, vagyis az ágyúk erejét. 4. A védelmi fegyverzetet, vagyis a hajók vértetét.

NYILVÁNOS KÚT GABESBEN.

5. A hadászati alapot — bázist, — vagyis hogy az illető hajóhadnak mennyi kikötő és menedékhely áll a harcztér közelében rendelkezésére, a hol megpihenhet, szénkészletét stb. kiegészítheti, a netaláni sérüléseket kijavíthatja. 6. A vezénylet, tisztikar és legénység minőségét, harcképességét.

Ezen adatok külön összegezéséből a következő számok kerülnek elő:

A japán hajóhad. (86 hajó; közte 40 torpedóromboló és husz torpedóromboló.)

Az orosz hajóhad. (46 hajó; ezek közt 11 torpedóromboló és 11 segélycsirkáló.)

1. A japán hajóhad tonnatartalma: 204,000 tonna.

1. Az orosz hajóhad tonnatartalma: 183,300 tonna. (A vladivosztoiki hajóhad-össztályt is beleszámítva a segélycsirkálók nélkül.)

2. A japán hajóhad hajtóereje a gépek fokozott működésével: 500,000 lóerő.

2. Az orosz hajóhad hajtóereje a gépek fokozott működésével: 540,000 lóerő.

3. A japán hajóhad támadó ereje a gépek fokozott működésével: 500,000 lóerő.

3. Az orosz hajóhad támadó ereje a gépek fokozott működésével: 540,000 lóerő.

4. A japán hajóhad védelmi fegyverzete, vagyis vértétele: 4495 köbméternyi vértétel.

4. Az orosz hajóhad védelmi fegyverzete, vagyis vértétele: 4071 köbméternyi vértétel.

5. A japán hadászati alap arányszáma: 10.

5. Az orosz hadászati alap arányszáma: 6,5.

6. A japán tisztikar és legénység minőségének arányszáma: 10.

6. Az orosz tisztikar és legénység minőségének arányszáma: 8.

Mindezen elemeket összeadva kitűnik, hogy míg a japán hajóhad 98 egységgel rendelkezik, addig az orosz hajóhad javára csak 89 egységet lehet írni. Vagyis a japán hajóhad kilencz erőegységgel áll az orosz fölött s ilyen arányban nagyobb a győzelemre való kilátása is.

UTAZÁS AFRIKÁBA.

Hegedüs Sándorné úti jegyzeteiből.

(Vége.)

Tunisz valóban meglepő város, a tengerpart melletti része egész párisi, sétányai, üzletei, kávéházai, de a felső része már egészen arabs, szűk és piszkos utcáival és alagút-formára épít-

ARAB IRÓDEÁK A SZOBÁJÁBAN.

tett bazárjaival, hol kereszbe font lábait maga alá szedve ül az arabs, egy kis szűk és sötét pincehelyiségben, hova csak felülről egy kis nyíláson át jut be a világosság. A nagy meleg miatt van így elzárva. Ott varrják a férfiak a legszebb arany himzéket. Nők nincsenek az üzletben. Ugyancsak ott láttam, hogy gombolyítja az arabs szabó selyemfonalát. Lábvájára és egyik kezére akasztja és úgy dolgozik, minden segítség nélkül.

Az arabs nő nem jár az utcán, csak a nagyon szegény, de az is betakart arccal. Feltűnő volt nekem az is, hogy az utcán csak európai és zsidó nőket lehetett látni. Az utóbbiaknak jelmeze igen szép, festői, ugyanis ők nem szoknyában, hanem bugyogóban járnak, mely arannyal van hímelve, derék helyett bő reklit, fejükön hegyes süvegalakú arany főkötőt viselnek, melyet ha az utcára mennek, egy nagy selyem kendő takar be. Láruk többnyire meztelen, csak egy kis sárga papucs van rajta, mely oly kicsi, hogy épen csak a lábuk úja fér bele. Megjegyzendő, hogy a tuniszi zsidó csak kövér leányt vesz feleségül. Ezért a leányokat már tíz éves korukban hizlalni kezdik a szülőik valami maggal, melynek arab neve *helba*; ezt tejből megfőzik és úgy eszik. Iszonyú kövérre hiznak tőle. A tuniszi zsidó azt tartja, nem egészséges az, a ki nem hizik meg és így nem is feleségnek való. A zsidó nők semmit sem dolgoznak, mindent a férfi végez. Ugyanígy vannak az arabs nők is, ott is a férfi végez minden nehéz munkát, a nő a háztájt tartja rendben, ha szegény; míg a gazdag arabs nő nem foglalkozik semmivel, csak hever és híméz; minden kényelme megvan, öltözéke is lenge és bő. Minden szokásuk arra van berendezve, hogy ép és egészséges gyermekeik legyenek.

Nem tudom, szigorú törvények miatt-e, vagy pedig az éghajlat hozza magával, de az arabs ember esontjai jobban kifejlődnek, mint miálunk. Annyi bizonyos, hogy az arabs férfi mind atléta. Magas, erős vállú, s bár meztelán jár, szép keskeny a lába, vékony a bokája, izomzata pedig oly erős, hogy láttunk egy arabs hordárt, ki a hátán egy zongorát vitt; a zongora keskeny fele, melyen egy fonott széles öv volt keresztül húzva, lábánál volt, a széles része pedig a fejénél és az öv végei a homlokára

voltak erősítve. Így az egész zongora az ember testén feküdt és ezzel a teherrel úgy ment, mint egy struczmadár. Elképzelhetetlen, mily erősek, a gyarló táplálkozás mellett is. Sem az arabs, sem a nomád nem eszik mást évről-évre, mint zöldséget, vízbe főtt zabot és gyümölcsöt, — húst csak nagy ritkán. A zabot az emberek eszik, a lovak az árpát, mert az arabs paripa állítólag nem fűri a zabot, tüzes vére és a meleg éghajlat miatt hamar elpusztul tőle.

Mikor Karthagóba mentünk, utunk egy beduin falun vitt keresztül. *Lamalga* e falu neve. Mikor megállt a kocsink, megkérdeztem, hol van itt a falu? Mert még csak házfornát sem láttam.

Még a rómaiak építettek itt vízvezetéseket, széles alagutakkal, melyek azóta már beomlottak. Ezekben a düledezett csatornában laknak a beduinok. Nincs semmi igényük, a pusztá földön hevernek, szamarakkal, — az is családtag — együtt étkeznek és laknak. A beduin ép azokat a füveket és kaktuszleveleket eszi, mint az állatok. A hűvös köfolyosók megvédik a nap és eső ellen, különben is ott csak január és február havában esik. Ezalatt a beduin odújában ül, az év többi részét a szabadban tölti, főzésről nem gondoskodik, van az úton mindig annyi gyim-gyom, a mennyi neki és szamarának táplálékul elég. A beduin nők ruházata is igen kevésből áll: egy szál kék vászon, melynek két vége vállánál össze van tűzve nagy kerek ezüst tüskkel, derekán átkötve egy zsinórral. Lába meztelen, de bokáján gígyó alakú ezüst karika, kezein karperecek, nyaka tele agyattal mindenféle pénzzel, láncszal és gyöngyvel, haja borzas, de csupa ezüst tüskkel és tányérforma ezüst lapokkal van ékítve. A beduin minden pénzét ékszerre költi, a ruha neki felesleges.

Bármily kevéssé ápolta is a testük, oly graziózus alakokat ritkán lehet látni, mint az arabs, vagy nomád nők. Finom a lábuk, kerekdedek a mozdulataik; festői szépen vetik a vállukra a kétfülű vízihordó korsót, kezük mozgásában van valami nemes és előkelő, járásuk nyugodt, alakjuk karcsú és magas, fogaik bámulatosan szélesek és fehérek, és nagyon sűrűek, igazi gyöngysofrok. Ez is a szabad levegő és a nap hatása.

Lamalgaból felmentünk, megnéztük a kar-

thagói amphitheatrumot. Onnan egy arabs faluba mentünk, Szidi Buba. Igen szép fekvésű hely, gyönyörű kilátással, egész Tunis környékét és a tavakat át lehet onnan tekinteni. Oly csend volt az utcákon, mintha senki sem laknék a kőfedelű fehér házakban, melyeknek csak kapujok van, ablakjuk nincs az utcára. Csak férfiakat láttunk az utcán, a nők be vannak zárva a kőfalak közé, ott végzik házi teendőiket.

Innen lementünk megnézni az ásátásokat, a rómaiak építményeit, melyeket a barbárok lerontottak.

Most ép egy gyönyörű színházat bontanak ki a földből; igen érdekes látni, hogy emelkedik ki minden kapavágás után egy-egy oszlop, vagy szobor, vagy a gyönyörű mozaik padlók, melyek egész épségükben maradtak meg. Ezt a helyet a francziák ásátják és hordják az El Bardo palotába, melynek szárnyépületében, a régi háremben múzeumot állítottatott a bey. A múzeum a legszebb szobrokkal van tele. Különösen szép két márvány nő alak, egyik sir, a másik nevet. Azt mondják a műértők, hogy a nevető szobor művészi kivitele a milói Vénuszhoz hasonló. Valóban gyönyörű is, az alak nem nagyobb egy méternél, de plasztikai szépsége csodaszámba megy; feje tartása, karja hajlása és peplónának ránczai, mind oly könnyűk, hogy csak a mozgás hiányzik. Kérdeztem az urakat, hogy van az, hogy az angolok ezt még nem fedték föl? Azt mondták, még nem ment híre, mert nem régen találták. Üveg alatt őrzik a két szobrot.

Karthagóban 25 év előtt Lavigerie bibornok építette az első keresztény templomot, hozzá egy nagy papnöveletét a «La société des pères blancs» számára. A templom építése közben több keresztény sirra akadtak és igen szép mozaikokra és freskókra. A freskók oly épen tartottak meg színüket, hogy minden vonás és alak olyan maradt, a milyen eredetileg volt. A talált kincsekből a fehér atyák (szerzetesek) a templom mellett igen értékes és érdekes múzeumot rendeztek be, melynek neve «Musée Lavigerie». A templom kertje tele van pálmákkal és nyíló virágokkal, a virágok között vannak elhelyezve a szobrok, oszlopok, mindenféle kőkorsók és edények, melyeket kiástak a földből. Itt sokkal könnyebben megy az ásátás, mint Pompeiben, mert itt a homokból ássák ki, míg ott a kemény lávát kell letördelni. A kolostor körül gyönyörű árpavetések, nehéz fejüket lehajtva várják a kaszást, ki megszabadítja őket nagy terhüktől. Április 8-ikán már érett volt a kalász és arattak. Az óriási területek mind a mostani Ali beyé, a szántóföldek lenyulnák a tengeri Ali beyé, a tavakig, melyeknél a beynek gyönyörű villái vannak, de egyikben sem lakik. Az egyikben tüzér-gárda van, a másikban tejjagdóság. A beynek ugyanis nem szabad oly palotában laknia, a hol valami rokona meghalt. El-Bardóban, hol a múzeumot felállították, már két palota van, egyik már teljesen el van hagyva, gyönyörű régi majolika falai töredeznék. A másik, mely szintén mellette van, hasonlóképp üres. Ebben megnéztük a termeiket; a fogadóteremben, melyben az ünnepélyeket tartják, ott vannak az európai fejedelmek életnagyságú arczképei, melyeket a fejedelmek maguk ajándékoztak a beyeknek. Ott van a mi királyunk ifjúkori képe is. Ebben a palotában halt meg a mostani Ali bey bátyja (Szi Szuddok), kitől a trónt örökölte, mert itt nem atyáról fiúra öröklődik, hanem testvérről testvérré. Ali bey bátyja, Szi Szuddok a trón mellé ötszáz feleségét hagyta öcsösére, kinek első teendője volt az ötszáz hölgyet férjhez adni; a kinek nem jutott férj, azok számára két palota van a tuniszi arabs temető mellett. Ott élnek csendes egyhangúságban napjaikat. Mikor kimentünk a temetőbe, azt gondoltam, ez a palota valami szultánnak a sírja, mert ablak nincs rajta, csak egy kis ajtó, az is be van zárva. Csak ritkán fogadnak látogatókat; igazi kriptá palotájuk, csak hogy élő szultának számára való, a kik egykor a szultán ünnepelt kegyencnői voltak, most pedig mozgó árnyképek.

Az itt közölt képek egyike tuniszi arabs iródeákat mutat be dolgozószobájában, afféle írástudót, a ki honfitársainak mindenféle írásbeli teendőit szokta elvégezni szűk kis szobáskájában, alacsony íróasztala előtt gubbaszkodva, ha pedig nincs írnivalója,

NEBOGATOV OROSZ TENGERNAGY.

buzgón tanulmányozza a Koránt. Tuniszból Hegedüs Sándor és neje beljebb is mentek Afrikába. Megnézték Kairuant, egy igazi eredeti arabs várost, a melyet szent városnak tartanak, úgy hogy a ki háromszor volt Kairuanban, az annyi, mintha egyszer lett volna Mekkában: joga van a zöld turbánt viselni, melyet a sírkövére is kifiragnak. A város nagy mecsetjéből, melynek neve Dzsámi Szidi Okba, belső részletet mutat be egyik képünk. A mecset 671 körül épült, hatalmas nagy épület. Tízvenyolcz hajóra van osztva, melyet 180 zöld márványból bizánci módra faragott oszlop tart. Innen Susán s a nagyszerű amfiteatrumáról nevezetes El Dzsamen át Sfaxba, majd hajón Gabésbe értek, mely város nagy bazárját, vásárterét szintén bemutatja egy képünk.

NEBOGATOV TENGERNAGY.

Rosdesztvenszky után leggyakrabban emlegetett orosz tengernagy ez idő szerint *Nebogatov*, kire a czár a harmadik balti hajóhad vezetését bízta. E hajóhad eléggé tekintélyes, mert négy csatahajó van benne, tehát annyi, mint a mennyi fölött a japánok összesen rendelkeznek. Ezen kívül van még a Nebogatov parancsnoksága alatt egy csirkáló, négy torpedóromboló és néhány szállító hajó. Csakhogy ezek az orosz hajók már régi szerkezetűek, lassú mozgásúak, inkább csak a partvédelemre valók s nagy kérdés: miképp fognak a gyors és hatalmas japán hajókkal szemben helytállani.

Nebogatov még a tavasz elején megindult hazulról, márczius 26-ikán a suzi csatornán átkelt, április 3-ikán a kelet-afrikai Dsibutához ért, hol hetekig vesztegelt, míg nem elindult a dél-kinai tengerre, hogy ott Rosdesztvenszky hajóhadával egyesüljön. Hogy ez sikerült-e már neki, bár valószínű, de nem bizonyos, mert úgy a japán, mint az orosz hajóhadak mozdulatairól megbízható hírek nem érkeznek Európába.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Eötvös Károly munkáiból újabb négy kötetet bocsátott a könyvpiacon a Révai-testvérek kiadó czég. Mind a négy kötet egy-egy újabb bizonyítéka a kitűnő író elbeszélő kedve firisségének s mondani valói nagy tömegének. Tárgyak különböző: az egyik «A nagy év» czímmel a szabadságharc idejére vonatkozó emlékeztetéseket közöl. Nem a nagy eseményeket mondja el, hanem többnyire kisebb jelentőségű, mellékes mozzanatokot, a melyek mégis az előadás jellemzettségével és természetes igazsággal élénken tükröztetik magát a kort s annak az egyes emberekre való hatását. Humoros esetek, komor képek váltakoznak egymással s teszik szinessé az epizódokat. A másik kötet «Tümenyek» czím alatt apróbb rajzokat, elmeséltételeket, tárczacikkeit gyűjt össze, érdekes képeket a régi világból, az újabb időkben, egy-egy alaknak találó rajzával, egy-egy érdekes korrajzi vonással. A harmadik és negyedik kötet végül *Deák Ferenczről és családjáról* szól. Ez is nagyobb részt szájhagyományok után készült s elmondja Deák születését, leírja szülőföldjét, kehidai jóságát, szol testvéreiről: Kláriról és Antáról, életmódjáról, vagyoni viszonyairól, a nőkkel szemben való magatartásáról, életének egyes epizódjairól, stb. Deáknak mindenféle viszonyaira

vonatkozólag nagyon sok adatot gyűjtött össze Eötvös Károly, melyek nélkül aligha el nem kallódtak volna; ezért nem csekély köszönettel tartozik neki a történetírás. A nagy közönség pedig az író nyelvének szines, gazdag magyarságát, humorának üdőségét s előadásának ritka érdekességét fogadhatja kiváló elismeréssel. A négy kötet csinos kiállításban jelent meg, ára füve 16 korona, diszkötésben 24 korona. A kötetek egyenként is kaphatók füve 4 koronáért.

Vaszary Kólos herczegprimásról nagyobb, tizenkét ívre terjedő életrajzi munkát adott ki Keményfi K. Dániel. Az alkalmat a munkára a herczegprimás mostani szép ünnepe adta s a szerző szeretettel és lelkesedéssel dolgozta ki művét.

Részletesen rajzolja Vaszary Kólos gyermekkorát, tanulmányait Pannonhalmán, majd felszentelését, tanári munkásságát Komáromban, Pápán, Esztergomban, győri házfőnökségét és igazgató-ságát, irodalmi munkásságát, főpaptságot s e minőségében kifejtett tevékenységét. A könyv nagyobb része ezután herczegprimási szerepléséről szól, a melynek különösen egy időben nevezetes politikai fontossága is volt, az égház életére pedig mindenkor nagy hatást tett. A munka vége tömören összefoglalja jellemzését mint főpapnak, politikusnak, emberbarátnak és pedagógusnak. Egy szép életnek szép rajza a könyv, van benne sok eddig ismeretlen, vagy kevésbé ismert adat is, de fő érdeme előadásának melegségében és világosságában van s abban, hogy lehetőleg hű képét igyekeznek adni Vaszary Kólos jellemének és munkásságának. Szép kiállításban jelent meg Buzáryos Gusztáv esztergomi könyvnyomdájában.

«A szabadságharc pozsonyi vértanui», írta Kumlik Emil. Sajnátságos véletlen, hogy mint Aradnak, Pozsonynak is tizenhárom vértanuja van, nem oly kiváló szereplői a szabadságharcnak, mint az aradi vértanúk, mégis megérdemlik az utókor kegyeletét, mert életüket áldozták a szabadsáért. Nevezetesebb alakok voltak közöttük báró Mednyánszky László honvédegyvezető, Petőcz György másod alispán, Ráczka Pál evangélikus lelkész, Mészáros Dávid r. katolikus plebános, Bal-dimi János mérnök-főhadnagy, Gruber Fülöp tüzérhadnagy, de voltak egészen egyszerű emberek is, színházai sűgő, pékmester, falusi földmívelő, köz-ségi jegyző, kiket igazság, látás, felelősségért, forradalmi nyomtatványok terjesztése — s más hasonló okok miatt itélt el a vérbíróság, mely még akkor működött Pozsonyban, mikor a szabadságharc az ország többi részeiben még javában folyt: 1849 január 18-ikától július 23-ikáig. A tizenhárom vértanuról Kumlik Emil összegyűjtött minden összegyűjtött adatot. Ezenkívül könyvében bevezetéseket elmondja Pozsony város szereplését a szabadságharcban, további részeiben pedig foglalkozik oly vértanúkkal is, a kiket nem Pozsonyban végeztek ki. Ezek között a Pesten kivégezt báró Jeszenák János és gróf Baththyány Lajos s Aulich Lajos tábornok aradi vértanú, a kik mind a hárman pozsonyi születésűek voltak. A 135 lapra terjedő könyv igen terjedelmes és eddig nagyobbára kiadatlan anyagot ölel fel s élénken, kegyeletes melegséggel van írva. A kötet végén a szerző felsorolja a nagy mennyiségű forrásait, nemcsak az irottakat, — melyek között ott van a «Vasárnapi Ujság» is, — hanem számos még élő szemtanút is. A derék könyv pályadíjat nyert a pozsonyi Toldy-körben. Stampfel Károly bizományában Pozsonyban jelent meg, ára 1 korona 50 fillér.

«Az élet könyve» czímmel most jelent meg *Beniczky Béla* Lenke egyik utolsó regénye, melyet még a nemrég elhunyt jeles írónő maga rendezett sajtó alá, de megjelentését már nem érthette meg. A polgári és a főúri társadalom ellentétét rajzolja meg egy szomorú történet keretében, érdekesfűtő bonyodalommal, mely bizonyára sok könnyre fogja indítani az érzékenyebb szívű olvasót. A könyvet Lampel R. könyvkereskedése adta ki, ára 2 korona 40 fillér.

«Parasztszivek», *Szalóki Elek* «Parasztszivek» című szindarabja, melyet nemrég adtak először a Nemzeti Színházban s melyet lapunk is ismertett, most megjelent a «Fővárosi színházak műsora» című vállaalában, melyet a Lampel-féle könyvkereskedés ad ki. Ára 60 fillér.

A magyar bűnvádi perrendtartás vezérfonalá Irtá dr. Fayer László egyetemi tanár. Most negyedik kiadásban jelent meg ez a szakkörökben nagy elismeréssel méltatott munka, — még pedig teljesen átalakítva s terjedelmében és anyagában jelen-tékenyen megnövekedve. Fel van ugyanis benne dolgozva az új bűnvádi eljárás törvény folytán kifejlesztett bírói gyakorlat, mely e könyvben rendszerbe foglalva jelentkezik és kritikai méltatásban részesül. Különösen foglalkozik a szerző a gyakorlat követelményeinek szempontjából, azokkal a nehé-

A KAIROUANI NAGY MECSET BELSEJE.

VÁSÁRTÉR GABESBEN.

Letzter József fényképe

A DEBRECENI KERESKEDELMI AKADÉMIA ÉPÜLETE, A HOL A CSOKONAI-ERREKLYETÁR VAN.

ségekkel, melyek új bűnvádi perjogunknak az életbe átvitele körül állandóan felmerülnek. Beható fejtegetések tárgya a leggyökeresebb átalakuláson keresztülmént perorvoslati rendszer. Egyetemes szempontokból kiinduló tárgyalás nyomán kidomborodik az esküdtzéki intézmény; végül egybe van gyűjtve a könyvben a bűnvádi perrendtartásról kifejtett gazdag irodalom. A bűnvádi perrendtartás szövegének beillesztése, továbbá a kimerítő tárgy- és névmutató megkönnyítik a használatot. A könyv a Franklin-Társulat kiadásában jelent meg s a 816 oldalas szép kiállítású kötet ára 16 korona.

Budapesti czím- és lakásjegyzék 1905-re. Ma már szinte nélkülözhetetlenné vált a hivatalokban, üzletekben, vendégladókban, kávéházakban, stb. az a hatalmas, vastag könyv, melyet mint minden tavasszal, az idén is új kiadásban bocsátott közre a Franklin-Társulat.

E czím- és lakásjegyzékre szüksége van lépten-nyomon mindenkinek, a ki a fővárosban el akar igazodni, akár valamely hivatal, üzletet, orvost, ügyvédet stb. keres, akár valamely utcát, vagy valakinek a lakás-címét. S a czím- és lakásjegyzék évről-évre növekedő terjedelme legjobban mutatja a főváros folytonos, gyors fejlődését; az idei jegyzék már 1930 lapra terjed, melyből csak a főváros helyrajza, az utcák, házak és telkek jegyzékére 200 lap esik. Ugyanannyi teret foglalnak el az országgyűlés és a kormányhatóságok, s a vállalatok, cégek, diplomás emberek, hírlapok stb. jegyzéke szintén sok teret tölt be, a főváros lakóinak betűrendes névsora pedig nem kevesebb, mint 960 lapot. Ez az utóbbi rész összesen 150,000 címet tartalmaz, a mi 20,000-rel több a tavalyinál. Ehhez járul még Újpestnek czímjegyzéke 6000 lakás-címmel. Mind e rengeteg mennyiségű adat pontosan és megbízhatóan van följegyezve. A könyv ára erős vászonkötésben 20 korona.

Új anthologia. Csinos és tartalmas kötetet bocsátott közre 'Magyar költemények a tanuló ifjúság számára' czím alatt Tost Alajosné szül. Prantner Hermina székes fővárosi tanítónő. Több mint negyvenfél száz lapon nagy mennyiségű költeményt állított benne össze rendszeres szempontok szerinti beosztással, a tanuló lelki fejlettségére való kellő gondot. Ára 1 korona 80 fillér; kapható a szerzőnél (Budapest, I. Bercsényi-utca 9.)

Színmű-pályázatok. A Mészáros-féle kétezer koronás drámai pályázatra a Nemzeti Színházhoz harminczöt pályamű érkezett. — A debreczeni színház számára irandó, Csokonai életéből vett tárgyú színműre Zilahy Gyula igazgató ezer koronát tűzött ki jutalmul. Tizenhárom színmű pályázik.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.
A Magyar Tud. Akadémia május 22-iki heti ülésén dr. Goldziher Ignác, az első osztály új elnöke foglalta el az elnöki széket. Pápai József

vendég, ki gróf Zichy Jenő aźsiai harmadik expedíciójának tagja volt. 'Az éjszaki osztjakok földjén' czimű tanulmányának második részét mutatta be. Tavaly is járt Szibériában s bő adatokat gyűjtött az osztjakok szokásairól, nyelvéről, vallásáról. — Utána dr. Badics Ferencz mutatta be Gyöngyösi István munkáiból azt a kötetet, a mely nem régiben jelent meg a Franklin-Társulatnál. 'Remek-írók Könyvtára'-ban. Gyöngyössi munkái közül mai napig a 'Múranyi Vénus' czimű eposz a legolvasottabb. Badics a 'Múranyi Vénusnak' egyetlen fennmaradt eredeti 1664-iki kiadása után adta ki újra a költeményt, visszaállítván eredeti tiszta szépségébe Gyöngyösi s 54 teljesen új versszakkal gyarapította a költeményt, melyek az eddigi kiadásokból hiányoztak. A tetszéssel fogadott előadás után Petz Gedeon bemutatta dr. Bleyer Jakabnak 'A magyar hunnodra germán elemi' czimű értekezését. Végül zárt ülés volt, a melyen Toldy Ferencz századik születésnapjának ünneplése ügyében tanácskoztak.

A Petőfi-Társaság május 21-iki felolvasó ülését Csokonai emlékeztetének szentelte. Az elnököl *Hatala Péternek* a költő emlékeztetével kapcsolatos hazafias megnyitói szavait a hallgatók éljenzéssel kísérték. Zempléni Árpád adta elő azután Csokonaihoz írt ódáját nagy hatással. A költemény jellemzi Csokonait, a kinek költészetében a nyugati műveltség és a keleti magyar éjszárak egyesült; utolsó szakasza így szól:

Ember valál. Egész, minő kevés van,
Gyémánt, a mely fényt szaférlól veszen.
Száz oldalában száz sugártörés van
S megdicsőül a nap is fényiben.
Baráti szívet szól a nagy a nagyhoz,
Válaszszák el bár népek, századok,
Egymást vezetve szállnak föl a naphoz
S ha éjbe dől az, ók ragyognak ott.

Bodnár Zsigmond olvasta fel ezután tanulmányát Csokonairól, a fiatalon elhalt költő a lelki világáról. A hallgatóság megtapsolta. Az idei *Vigváros-pályázat* megkoszorozott és dícsérettel kitüntetett költeményeit olvasta fel ezután Zempléni Árpád. A pályadíjat nyert 'Andréa' költeményt, *Szójó Sándor* művét, lapunk legközelebbi számában közöljük. Tetszéssel fogadták a dícséretet nyert 'Küzdelem' költeményt is, melynek szerzője *Barcsai Géza*. Az igazi országban' költeményeiből s a szerző jó színezéssel szavaltta el. (Az utóbbi lapunk fogja közölni). Végül *Koroda Pál* olvasta fel 'Karánsebesen' czimű költeményét.

MI UJSÁG?

A válságos napok immár válságos hónapokká, legújabbán már válságos időkkel váltak. Báró *Burján* István közös pénzügyminiszternek az ellenzéki pártok vezetőivel Budapesten folytatott tanácskozása sem változtatott a sáv állapotokon. Gróf *Andrássy* Gyula május 24-ikén közölte a királlyal az egyesült ellenzéki pártok azon föltételét, melyek mellett egy új kormányt támogatnának. Ugyanazokat a kivánásokat, melyeket régebb történt első kihallgatásakor előterjesztett. A király a hadseregbe vonatkozó kivánások teljesítését ezúttal is visszautasította. Most már néhány nap alatt a *Tisza*-kor-

mány fölmentését várják és oly kormány kinevezését, mely mint ügyvivő kormány a miniszteriumok legelső tisztviselőiből nevezetnék ki a legsürgősebb ügyek elintézésére, esetleg az országgyűlés elnapolásával. Azt mondják, a mostani kormány tagjai közül egy sem marad az ügyvivő miniszteriumban. Ki lesz a miniszterelnök, — ez is bizonytalan, habár nem egy nevet hangoztatnak.

A hercegprímás aranymiséje. Május 26-ikán volt ötven éve, hogy *Vaszary* Kolos bíbornok hercegprímás pappá szenteltetvén, első miséjét megtartotta. A magyarországi katolikusok szeretettel készültek e jubileum ünneplésére; az esztergomi főegyházmege egyházi pompával akarta megülni. Ennek mellőzését kívánta azonban a primás, hivatkozván gyöngékedésére is. *Vaszary* bíbornok primás már hosszabb idő óta esőndes elvonultságban él Balaton-Füreden s jubileumát is ott ünnepelte udvari papja és rokonai szűk körében. Az ország minden részéből és osztályából érkeztek hozzá üdvözlések. *Budapest* főváros hatósága közgyűlési határozatból feliratban üdvözölte az egyházfejedelmet. Szülővárosa, *Keszthely* díszgyűlést tűzött ki e napra és a *Tapolezai-utcát* *Vaszary-utcának* nevezték el. A primás székhelyén *Esztergomban* a bazilikában ünnepi misét mondott *Kohl* Medárd felszentelt püspök. Jelen volt a megye, város tisztikara, a papság, katonaság. Az esztergomi egyházmegyében május 28-ikán vasárnap tartják meg a háláadó isteni tiszteleteket. Előtte való este az egyházmegye minden templomában az esti harangzás után még egy negyed óráig szólnak a harangok, hirdetvén az ünnepet. A király, a kormány nevében gróf *Tisza* miniszterelnök, *Berzeviczy* Albert közoktatási miniszter, a pápa üdvözlő iratokkal intéztek az ország főpapjához. A király üdvözlése így szólt: 'Eminenciád személyében Velem együtt az egész ország a béke apostolát, a keresztényi szeretet, a jámbor és hazafias főpáster mintaképet tisztelt és számtalan szűkölködő áldja a bőkezű jótétét; mindnyájunk hű óhajta tehát, hogy egészségét mielőbb teljesen visszanyerve, az isteni gondviselés Eminenciádat az egyház és a haza javára és díszére még évek hosszú során át tartsa meg.'

Rákóczi Ferencz rostodói ebédülházának mása *Kassán*. *Thallóczy* Lajos közös pénzügyminiszteri osztályfőnök, a ki II. Rákóczi Ferencz és bujdosó társai tetemeinek hazaszállítása ügyében Konstantinápolyban és Rodostóban járt, a miniszterelnökhöz benyújtott jelentésében javaslatot tett az iránt, hogy Rákóczi rostodói ebédülházát a maga egészében hazaszállítsák s itt megfelelő módon újra felállítsák. A kormány megbízásából azóta az ebédülházat, a hozzá tartozó többi Rákóczi-emlékkel együtt 3000 frankért megvásárolták. *Edvi-Ilés* Aladár festőművész elkészítette a helyszínen a rajzokat és fölméréseket, s ezek szerint állítják föl újra az ebédülházat *Kassán*, az ottani muzeummal kapcsolatban, és a Rákóczi-eremléktárgyakat helyezik el benne.

Rákóczi hamvai. A politikai izgalmak közt sem szünetnek az intézkedések, hogy Rákóczi és bujdosó társainak hamvait az őszig haza hozzák. *Thaly* Kálmán, az intéző bizottság egyik tagja, arra figyelmeztet, hogy mivel a bujdosók hamvai Danzigtól egész Nikomédiáig vannak szétszórtan eltemetve, több állammal kell érintkezésbe lépni, így még több diplomáciai tárgyalás lesz szükséges. A bizottság ugyanis nem akarja azt, hogy azoknak hamvait, a kik Rodostóban vannak eltemetve, külön hozzák haza. A tárgyalásokat vezető bizottság elhatározta azt is, hogy Rákóczi Ferencz, *Zrínyi* Ilona, gróf *Bercsényi* Miklósné, *Rákóczi* József jelenlegi sírhelye piramissal jelöltessék meg. A régi sírköveket is haza fogják hozni a hamvakkal együtt, s a sírköveket a kassai dómba falazzák be.

Az országos tornaverseny. Az ország középiskoláinak ifjúsága május hó 25-ikén még eleve-nőbbé és tornázó ruhájokban még színesebbé tette a főváros utcáit. Katonás csapatokban, dobos, trombita mellett, tanárok vezetése alatt vonultak be a vasutaktól, szállásaikba, az iskolák termeibe. A legtöbbben május 26-ikán érkeztek, ekkor már együtt volt az ötezer egészséges ifjú és nyüzsgött tőlük az utca, ellepték a múzeumokat, a nyilvános helyeket, a látnivalókat és gyönyörködve nézték őket mindenki. A vidéki ötezer ifjú mellé szintén egyenruhás csapatokban sorakoztak a fővárosi iskolák ezrei. Május 27-ike és 28-ika a verseny napja. A csömöri úti millenáris versenypályára mindjárt a délutáni órákban vonulnak ki. Ez már az ötödik országos verseny Budapesten.

A műegyetem új rektora. A műegyetemen május 19-ikén már megválasztották az 1905-6-iki évre az új tisztikart. Egyhangú szavazással *Jónás* Ödön lett rektor, a kit 1883-ban neveztek ki az általános géptan és géprajz nyilvános rendes tanárává és egy ízben hét évig volt dékánja a gépészmérnöki szakosztálynak.

Gelléri Mór, az Országos Iparegylet igazgatója tiszteletére május 21-ikén lakomát rendeztek huszonöt éves működése alkalmából. Az ünnepélyen

az iparosvilág, a gazdasági, a kereskedelmi és a műipari érdekelttség előkelőségei vettek részt s képviselve volt az Otthon írói kör is, melynek *Gelléri* alelnöke. Számos felköszöntő méltatta a jubiláns érdemeit.

Ujházy Ede kitüntetésé. A király *Ujházy* Edének, a budapesti Nemzeti Színház tagjának, a színművészet terén szerzett érdemei elismerésül a *Ferencz* József-rend lovagkeresztjét adományozta. A jeles művészt barátai, tisztelői nagy örömmel üdvözölték kitüntetéséért. A nagy közönség pedig május 23-ikán, mikor a kitüntetés után *Ujházy* először lépett föl, részesítette tapsban, éljenzésben, úgy hogy alig bírt belekezdeni szerepébe.

Eljegyzés. *Schöpflin* Géza evangélikus kollegiumi tanár Eperjesen eljegyezte özvegy *Csatáry* Zsigmondné leányát, *Zsófikát*.

Lilla sírja. Csokonai halála százados évfordulója alkalmából *Duna-Almás*on felvirágozták, megkoszorúzták a temetőben a költő által annyiszor megénekelt *Lilla* sírját és emléktáblát helyezték a költő ideáljának egykori házára. Komárom megye előkelősége gyűlt össze az ünnepélyre. A szép *Vajda* Juliánna síremlékénél az ünnepi beszédet *Szendrey* Imre komáromi tanár mondta. Azután leleplezték a *Lilla* házat megörökítő emléktáblát, a hol a rég porladozó *Lilla* családja nevében *Kecskeméthy* Jenő református lelkész beszélt. A vendégseregét ünnep után a dunaialmási kenesfürdő igazgatója, *Till*, uradalmi főtitkár és felesége látta vendégül. A *Lilla* sírján nyílt virágokból koszorúkat s küldöttség vitte Debreczenbe, Csokonai sírjára.

Két festőművész síremléke. A kerepesi-úti temetőben legközelebb két jeles művészen: *Barabás* Miklósnak és *Jankó* Jánosnak síremlékét leplezik le. *Barabás* síremléke, mely *Telcs* Ede műve, hatalmas költeményen álló bronz mellszobor. *Jankó* János emléket, melyet *Kallós* Ede mintázott, a művész alakját bronzból készült földombormű ábrázolja.

Jótekönyv hagyaték hosszú por után. Néhai *Jótekönyv* István millióit tévő vagyonát a Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesületnek hagyományozta. A végrendelet évek óta huzdoló porra adott alkalmat, míg nem az egyesület igazgatóválasztmánya most elhatározta, hogy a kiskorú unoka gámnya által felajánlott 50,000 koronás egyezséget elfogadja.

* **Az éghajlat befolyása a borszínre.** Hogy milyen hatással van az éghajlat az emberi bőr színére, bizonyíték a következő adatok: Az Egyiptomban letelepülő európai rövid idő alatt szennyesbarna, Abessziniában bronzszínű, Arabia partjain fakó, Szíriában beteges fehé, Arabia pustánin félbarna, Szíria hegyesein élénk vörös lesz. *Langsdorf* a Marquess-szigeteken európaiakat talált, kik néhány év alatt oly sötétszínűekké váltak, mint a benszülöttek. A portugall települők utódai a Cap Verdi-szigeteken 300 év alatt csaknem egészen feketék lettek, Guinea s Batavia partjain pedig még feketébbek a benszülötteknél. A hegyilakók többnyire világosabbak s erőteljesebbek, mint a lapályon lakók. A Himalaya hidegebb vidékein lakó hinduk igen fehérek, a déliek feketék. A hindosztániak nyagok, erősek, világosszínűek, Bengália lakói gyengék, kicsi-

KOSZORÚK A CSOKONAI-SZOBOR TALAPZATÁN.

nyek, feketék. Ha az abessziniak, kinek olajbarna bőre az egész időkben rendszeren világosabb lesz, a magaslatookról a völgyekbe száll, feketésbarnává válik. Peruban a hegyilakók világosabb színűek, mint a síkbeliek; *Dobryzhofer* Paragway erdeiben látott európai fehérségű indiánokat, míg a csaknem egészen vizen élő, az idő viszontagságainak erősen kitett *pagagúná* aránylag sötétebb színűek. De az éghajlat befolyása nagy mértékben észlelhető az egész testi szervezeten. Az orosz pl. Szibériában sajátlagos néppé, 'szibiriakká' változott. Az orosz típus ez átváltozását Szibériában már a mult században észrevették. II. Katalin cszárón következőképen írta le a szibériaikat: 'Miként a természet adományai, a növények s állatok, Oroszországban és Szibériában termetre és külsőre nézve egymáshoz nem hasonlítanak, ép így az emberek is; a szibériaiak barnák, a legszélső keletre esők a kínaiakhoz hasonlóak; az oroszok a szibériaikkal semmi közös jellemvonással sem bírnak.'

* **Edvard angol király** naponta körülbelül háromszor angol nyelvű levelet kap. A csár és II. Vilmos német császár 6-700 levelet. Az olasz király 500. — *Vilma* hollandi királyné naponta 150 levéllel zaklatják. A legelső helyen azonban X. Pius pápa áll, kihez naponta átlag 22,000-23,000 levél érkezik.

Viszketegséggel párosult bőrbajok, sömör, exema ellen csak egy doboz valódi *Erényi-lichtyol-Salyell*, vegyen 3 koronáért. Készíti *Erényi* Béla 'Diana' gyógytára, Budapest, Károly-kürt 5. szám. *Főb-használt a legkellemesebb (10 fillér).*

A szerencsét nem keresni de találni kell. A pénz azonban mindenki keservesen keresni, ne dobja ki hát értéktelen holmikat, hanem keresen megbízható tehetséget, a hol bevásárlásait megtegye. Különösen órák, ékszert, gyűrűt és értéktárgyakat, csak

BEÖTHY ZSOLT LETESZI A KISFALUDY-TÁRSASÁG KOSZORÚJÁT A CSOKONAI-SZOBOR TALAPZATÁRA.

A DEBRECENI CSOKONAI-ÜNNEPRŐL. — Letzter József fényképe.

olyan cégnél vásároljunk, a melynek már régi és elismert jó neve van. Ilyen pedig *Schönwald* Imre magyar órásmester és ékszergyáros Pécsen, kit az egész ország elnyöven ismer jójáráu, pontos, erős szerkezetű szebróráiról, hiteles fémjelzésű ezüst és arany ékszeréről, értékes dísztárgyairól. Nála vásároljon tehát mindenki s ezzel megtalálja a szerencsét, mert azon órák vagy ékszer melyet *Schönwald* elad, az egész életre elég, a utat soha sem kell helyette vásárolni. *Schönwald* Imre nagy képes árjegyzékét több mint 2000 ábrával ingyen küld mindenkinek, ki egy levelező-lapon hozzá fordul.

A CZÁR KONYHÁJA.

Európa legdrágább háztartása II. Miklós csár udvaránál van. Csak kevés embernek van fogalma azokról az óriási összegekről, melyeket ott ételre, italra s a eselődésre kiadnak. A konyha minden ízében francia s nem egy kitünő párisi szakács szedte már ott meg magát, hogy aztán hazájába kerülve üzletet nyisson. A háztartás osztályainak főnökei is rendszeren nagyon gyorsan meggazdagodnak.

A konyha, az éléskamrák s a többi osztályok gróf *Benckendorff* udvarnaggy felügyelete alatt állnak, de az igazi főnök az ezredesi rangban álló udvari furir, kinek egyenruháján rendjell, csillagok és kereszték díszlenek. Irodájában tizenkét titkár, négy alfurir, huszonnégy elsőosztályú, tizennyolcz másodosztályú lakáj és ötvennégy lakájsegéd van alkalmazva. A konyha élén két francia 'chef'-főnök áll, kik különféle javadalmazásokon kívül miniszteri fizetést húznak. E két főnöknek négy halfnök, harmincegyolcz férfi szakács, húsz segéd és harmincz kukta fiú van alárendelve. A pástétom-sütők két főstőt és huszonnégy segédből álló külön konyhaosztályt alkotnak.

Maga a csár a legegyszerűbb ételkkel él s leginkább a nemzeti orosz leveleket kedveli. Az udvari pinczében 25 ezer tuczat üveg bort tartanak. A csár rendszeren egy pohár spanyol bort s egy pohár pezsgőt szokott inni. Ritka gyümölcsökre az idényen kívül mesés összegek kellenek. Egy szem földi eperért egy ezüst rubelt, egy ősi barackért huszonöt rubelt is szoktak fizetni.

Mintán az uralkodócsalád tagjai külön háztartást visznek, udvari ebédek ritkán vannak. Valóban alig lehet elképzelni, mivel foglalkozik naponta a 160 egyénből álló konyhaszemélyzet. I. Miklós csár idejében az udvartartás mindössze 42 személyből állt.

HALÁLOZÁSOK.

Dubois Pál, a legjelebb francia szobrászok egyike, 76 éves korában elhunyt Párisban. Mandolint játszó ifja, *Madonnája*, *Lamoricière* tábornok síremléke, *Aumale* herceg lovasszobra, de mindekelőtt a *Reims*ban és Párisban felállított Orleansi szűz szobra hirdetik előkelő művészetét.

Elhunytak még a közelebbi napokban: *Brió* Béla, pápai prelátus, királyhelyi apát, kolozsvári plébános, 66 éves korában Kolozsváron. — *FERRER* István görög-kath. lelkész, aranymisés pap, szent-

széki állók, szabolecmegyei főesperes, 86 éves korában Nyiregyháza. — **MAROS KISS JÓZSEF**, régi honvédszászados, somogyendréi ref. lelkész 89 éves korában Somogy-Endréi községben. — **BARTHA LAJOS**, a magyar államnyomda nyugalmazott főtisztje, ki a szabadságharcban részt vett Szent-Tamás ostromában, a moóri csatában, a hol súlyosan megsebesült, majd később Bécsbe került a császári állami nyomdába, onnan a temesvári államnyomda vezetőjének neveztek ki, báró Eötvös József közoktatási miniszter pedig a budai államnyomda berendezését bízta rá, a hol sok évig működött, 77 éves korában Budapesten. — **SEBESTYÉN JÓZSEF**, régi honvéd főhadnagy, ki Szent-Tamásnál a sáncok ellen intézett egyik rohamot vezetvén, nehéz sebet kapott; az alkotmányos életben az állami számvéviszéknél számvizsgáló lett, majd a földhitelezésnél működött, 77 éves korában Budapesten. — **FARKASHÁZI FISCHER GÉZA** 1848/49-es honvédhadnagy, a herendi porcellán-gyár megalapítójának fia és éveken át buzgó munkatársa Budapesten 74 éves korában. — **DARUVÁRI KACSKOVICS JÁNOS** 48-as honvédhadnagy 77 éves korában Mohácson. — **VÖRÖS JÓZSEF** földműves, 48-as honvéd 86 éves korában a fejérmegyei Elvira-majorban. — **MEDZICHADYSZKI MIKSA** kir. közjegyző, 63 éves korában Berettyó-Ujfalun. — **CSÓKA KÁROLY** járásbíró, 52 éves korában Munkácsán. — **KOTRBA NÁNDOR** ilovai járásbíró 38 éves korában. — **TURCHÁNYI ELEMÉR**, a Trieszti Általános Biztosító Intézet főtisztviselője, gazdasági író, „Közgazdaság” című lap szerkesztője, 35 éves korában Budapesten. — **BRÜLL HENRIK GÉZA**, a Brüll Henrik és fiai nagykereskedő cég főnöke, több iparvállalat igazgató-ságának tagja, Bécsben 42 éves korában, s Budapesten temették el. — **DR. KONTRBA BÉLA** nyug. ezredorvos, gazdag földbirtokos, ki sok ismeretével egész életében nem tudott határozott irányban megállapodni, iri orvosi, bölcselkedő könyveket, Zsolna név alatt novellákat, a katonai életet is több okból fölértékelte a polgári étellel, s akkor mint képviselő-jelölt lépett föl, utóbb pedig már az életmód rendtelenségei vettek rajta erőt, Budapesten, önkény-leg oltván ki életét, és Szarvason temették el. — **WALLENSTEIN JÓZSEF** dr. nyug. járásorvos 82 éves korában Bikk községben. — **PUNDER EDE** volt huszárpapán, kincstári nagybérlő 72 éves korában Béli községben. — **FELSŐ-LIESZKÓI LIESZKOVICSZKY ENDRE** kir. sőtárnok 56 éves korában Temesváron.

Özv. dr. CSIKÁNYI KÁROLYNÉ szül. Práznovszky Juliánna 78-dik esztendejében Szentesen. — Özv. KONKOLY-TRÉGE GYULÁNÉ, szül. Bodó Ilona Nagyszlezsényben 49 éves korában. — Özv. MATYHOFER GRÓBYNÉ szül. Schedl Alojzia 85 éves korában Székesfehérváron.

Szerkesztői üzenetek.

A. L. Nehány évtizeddel ezelőtt még csak sejtelve se volt senkinek arról a nagyműveltségű ónépről, mely még a babloniak, asszírak, stb. előtt élt a Tigris és az Eufrates völgyében. Ez ósnépet a tudó-

sok ma sumir néven ismerik. Nyelvük már vagy ötöd-félezer évvel ezelőtt kihalt a az utánok következett népek csak mint tudós nyelvet tanították iskoláik-ban, olyan formán, mint mi a latin. Most már rend-kívül buzgóssággal tanulmányozza sok külföldi tudós emez ósnép irodalmi hagyományait, a melyek esze-pekre felirva nagy mennyiségben kerülnek az ásatá-sok folytán felszínre. Meglehetősen ismeretes már a sumiroknak nyelve is, melyről egy francia tudós azt állítja, hogy minden mai élőnyelv közt legjobban hasonlít a magyarhoz. Mások azonban még azt is tagadják, hogy a sumir nyelv az ural-altaji nyelv-családba tartozik, a hova tartozásuk tudvalevőleg a ma-gyar is. Egy amerikai bűvár pedig azt állítja, hogy a csillagászatban már legalább voltak a sumirok olyan járatosak, mint a maiak, számtani ismereteik pedig a mienket meghaladták. Azt is mondja, hogy a mint job-ban megismerjük a sumirok műveltségét, nagyon meg-lepő dolgokra lehetünk elkészülve, a melyek az em-beriség művelődésének forrására is új világot fognak vetni.

V. F. A. pógány magyarok, a mint általánosan tudja van, eleinte harcai paripáikkal együtt temet-keztek, de később már rendszeren beérték azzal is, hogy a lónak csak a fejét, lábait és szerszámaik hely-lyezték az elhalt sírjába, a mint erről sok hazai és dél-oroszországi lelet tanúskodik. A mint azonban a kereszténység elterjedt, ez a szokás oda módosult, hogy a sírba szánt lovat valami jótékony vallásos czélra adták.

Budapest, M. Sch. H. Barabás Béla képviselő ott látható múlt heti számunk említett képnél: Justh Gyulától számítva a harmadik helyen áll; az egymás mellett álló három világos színű állás alak közül balról számítva az első.

Nyitra, W. R. Az illető nem volt segéd-szerkesztője lapunknak, s nincs is összeköttetésben a lappal.

A templomjáró. Únnap utána. Az első jobb, sőt jó is lenne, ha nem lenne elnyújtva. A három strófas bevezetés nagyon is nehezen moccintja meg a tárgyat. Nem volna jobb valahogy úgy kezdeni, hogy a temp-lomba gyülekező nép beszél a padok dolgáról? Akkor mindjárt rá lehetne jutni a templomos emberre stb. Az utolsó sorral odacsapott banális mondas sem fejezi jól be a verset. Erdemes volna átfolgozni, mert a tárgya jó és a feldolgozásban is sok a sikerült rész. A másik sok szóval keveset mond.

Fuit. Ha rám nézel. Fialatos dalok, de hangulato-sak, reméljük, lesz idő, a mikor szerzőjüktől több is fog telni.

Latona és a lyciai pórok. Az Ovidius-fordítás hexameterei öklentlenül döcögnek, ember legyen, a ki végig bírja olvasni.

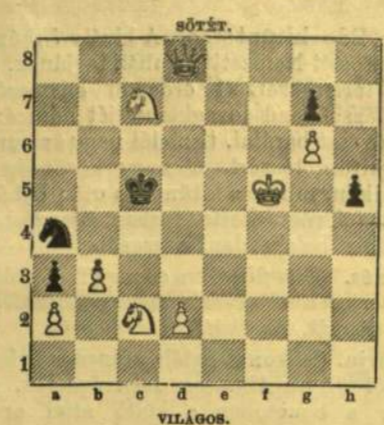
Gondolatim messze járnak. Aligha van ma már úgy, mint régen, hogy a hortobágyi eszárában be-tyárgyerekek mulatnak! Egyébként is a vers csak ismétli a népdalokból untig ismert dolgokat, újat nem mond.

Mea culpa. Intés. Nagyon romantikus a hangja, néha dagályos is, eredetiség azonban nincs benne.

Alkonyatkor. Egy lánykát várok. Dalit akarnék írni, stb. Egyikben-másikban meg-megcsillan valami, egy jó fordulat, egy élkébb kifejezés, egy ügyes rím, a mi — ha csakugyan olyan ifjú ember írta — tehetségre vall, de hogy ki fog-e belőle fejlődni va-lami, azt megítélni alig lehet.

SAKKJÁTÉK.

2434. számú feladvány. Van Heijoop A. J.-lől.

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2420. sz. feladvány megfejtése Kintzig R.-tól.

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. Vh6—h4	e6—e5 (a)	1. ...	Kd5—e5 (b)	
2. Vh4—h7	K t. sz.	2. Bf4—e4 †	Ke5—f5	
3. Vh7—g8—e4 mat.		3. Be4—e3 mat.		

Helyesen fejtették meg: Budapesten: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Csongorban: Németh Péter. — Bakony-Szentlászlón: Szabó János. — Kecskeméten: Balogh Dénes. — A pesti sakk-kör.

Rövid értesítések: Csongorban: N. P. Mindenkor szivesen látjuk küldeményét.

KÉPTALÁNY.

A 18-dik számban megjelent képtalány megfejtése: Könnyebben gyógyul az új seb, mint a régi.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utca 9. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

MAGGI-féle LEVES-és ÉTEL IZESÍTŐ olcsóbb, ha a fűszer vagy csemege-kereskedésben az üvegező utántöltését kéri.

Az üvegek árai:

0 sz.	1 sz.	2 sz.	3 sz.	4 sz.	5 sz.
Eredeti-üveg K 0.50	0.90	1.50	2.50	4.50	8.—
Utántöltve ...	0.40	0.70	0.95	2.—	—

MÁLNÁSI SICULIA
artézia gyógyforrás

bicarbonátokban és konyhasóban a kon-tinens legfinomabb természetes alkalis-sós savanyú vize. Szikla rétegen átfurt artézia forrás. Páratlan étvágygerjesztő és nyálkaoldó. 1179

A gyomorégést azonnal megszünteti. Koranyi, Kéty, Eglér, Vámosy, Hirschler, Irsei, Ónodi, Tausk, Polas-ek budapesti egyetemi tanárok és specialisták rége, légszó, tód, gyomor, bél-, vese-, máj- és hólyag-bántalmaknál a málnási

„SICULIA” gyógyforrás
természetes alkalis sós savanyúvizet minden eddig ismert savanyúviznél jobbnak minősítettek. — Készítő tulaj-donos „SICULIA” r. t. Málnás-fürdő (Háromszék m.). Főraktár Budapesten

LUX MIHALY drogéria-üzlete
IV., Múzeum-körút 7. Telefon 672.

Azonkivül kapható minden gyógyszerár-tában drogéria- és fűszerkereskedésben és vidéken minden nagyobb városban

Tessék a „Siculia” névre figyelni.

Szépség! Ifjúi elelenség!

üde fehér arcbort, tisztá arcot, fehér kezet kap, ki a **Ma-Hilla-zsappant** használja. Új, feye-sen bevált módszer, mely kezeség mellett gyorsan és biztosan eltávolít hervadtágot, ráncot, szeplőt, borotkát, mitesszert, orr- és arcvörös-séget. Ma-Hilla-zsappan ára 3 db K 2.50, 6 db K 4.—, 12 db K 7.— Postai külső. Próbadarabok K beküldése ellenében bérmentve küldetnek. Széküldés a pénz elő-zetes beküldése vagy utánvét mel-lett eszközöltek az európai főrak-tár által **LEO LATEINER**, Wien, 1799, Wollzeile 31, kapható a leg-több gyógyszerár- és drogériaár-ban Budapest Török József gyógy-szerárúháza, Király-utca 12 és Andrássy-út 26. 11005

5 frtért
széküld utánvét mellett az Orsz. Postátörúháza Budapest, Rottenbiller-u. 4B. egy frtől többnyire 3 mé-ter finom fekete, sötétkék, sárga vagy barna angol gyapjuszövetet.

Bérmálási, tartós, örökbecsű ajándéktárgyak a legnagyobb választékban, legolcsóbban

SCHÖNWALD IMRE
házánk első és legnagyobb óra- és ékszergyármál **PÉCSETT 122.**
Kockázat kizárva! Pénz vissza! Csere engedélyezve

Exist. zománc amulett 2 K 40 fl., aranyból 6 K
Exist. zománc nagyon széles kerettel 4 K aranyból 7 K 50 fl.
Exist. aranyozott zo-mánc 2 K 80 fl., aranyból 6 K 80 fl.
Exist. zománc nagyon széles kerettel 5 K 80 fl., aranyból 10 K
Exist. zománc amulett 5 K aranyból 10 K
Gyönyörű tűzemail amulett arany keretben 18 K
Elragadó szép tűzemail amulett, arany keretben 16 K
Finom-kivitelű arany amulett tizen zománcozott Szt. Máriával 13 K
Finom svájci női Tula-remontoir 16 K
Valódi arany női remontoir tés fedéllel 40 K.

Amulettekhez nagyon finom kidolgozásu arany nyakláncok 6 forinttól kezdve, ezüst aranyozott nyakláncok nagyon finom kidolgozásban 1 frt 50 krtól kezdve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Alapított 1878. Telefon 15—56.

Tornaeszköz,
valód angol tennis-játék, függő-ágy, háló, tekejáték, zsák, ponyva és fehér kenderkötél legolcsóbb megbízható beszerzési forrása

Seffer Antal
sporteszközök és kötélgyártó-bétele Budapest, IV., Károly-utca, boltja. 42. (Központi városház épülete.)
Képes árjegyzék kiadatra ingyen és bérmentve. 10699

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zalogkölcson Részv. társ.
Irodái: VI., ker., Andrássy-út 5 (saját házában).
Befizetett részvénytőke 40 millió korona. Elfogad betéteket 4%-os kamatozással, a 10%-os betétkamat-dától az intézet feletti. Leszámlolt váltókat, előlegeket nyugt értekpapirokra.

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskműves. (Alapított 1808. évben.)
BUDAPEST IV., Bécsi-u. 2. gyár Réssa-u. 7.
Dúsan ellátott raktár legújabb szerkezetű Kettős vadász-fegyverekből, golyófogógyerekek, amerikai Winchester serétes ismétlő-fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyve-rek és pisztolyok, tüftények és vadász-szerekből, me-lyek jószágért kezeskedik.

DAVID KÁROLY ÉS FIA Telefon szám 41—48.
Sürgőnyczim Cartonage.
doboz-papíraru és szab. fémkapocsgyára
Budapest, I., Mészáros-utca 38. szám. 10651

Gyárt: Papírtányárt, bon-bonliert és jardinet-doboz-akat. Sajtolat kerek doboz-akat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pó-lyák kötégyapot, stb. és magolá-sára. Hintódobozok, valamint kússott lemez-ösvekek tetés-zszerinti nagyságban. Teáso-dozok 1/4 kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. Szekrényesipke és köpölkőpapír legújabb szín és kivágásban.

Állandó kiállítás a fenti czikkekből a városligeti iparcarnokban megtekinthető.

Férfiöltöny
dívtanos szabással, gyapju-szövetből készit mérték után finom kivitelben 25 kor-ért

LICHTMANN SÁNDOR szabómester, 11009B Budapest, Rottenbiller-u. 4B. Vidékre minták bérmentve.

Ingeny és bér-mentve
megküldöm ki-vántra min-denkinék nagy és bőven illusz-trált árjegyzé-kemet 1000-nél több szövid mi-nőségű, jó és olcsó óra, arany és ezüst árukról

KONRAD JÁNOS
Első órágyár, Brix 712. szám. Csehország. 11041
Valódi ezüst remontoir óra K 3.80
Valódi ezüst óralánc K 1.20
Nichel remontoir óra. Ros-kopf rendszerű patent lánczettel együtt K 2.25
Nickel ébresztő óra K 1.45
Három darab K 4.—

Minden egyes óráért három évi írásbeli jótállást vállalok. Nem alkalmazat kicserélek v. a pénz küldöm vissza.

Paris világiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS
cs. és kir. osztrál-magyar, kir. román és bolgár hercz. udv. szállító, kerületi gyógyszerész Kornenburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid
csak és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára. Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban nagyob elő- és utó-erdőtől, mak me-revségénél stb. az időmításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. 11087

Kwizda-féle Restitutions-fluid
csak a mellékelt vod-jeggyel valódi. Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főrak-tár: Török József gyógyszerár. Budapest, Ki-rály-u. 12., Andrássy-út 26.

KODAK
Árjegyzék és prospektus 10851 ingyen és bérmentve.

Fényképek sötétkamara nélkül.
Napfénytűzés NC Film-mel vagy **Premo Film Packs-sal** (berendezhető minden üveglemezkamara számára).
Napfényfejlesztés. Kodak napfény-fejlesztőgépben

Leggyorsabb és legbiztosabb módszer a fejlesztés re; minden gyermek néhány peroz alatt megtanulha tja. Nagymennyiségű hidraulikus fejlesztőgép tekeros-film ek iparilag való előállítására van már forgalomban. 10851

KODAK Ltd. WIEN, I., GRABEN 29. szám.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

Schicht-szappan

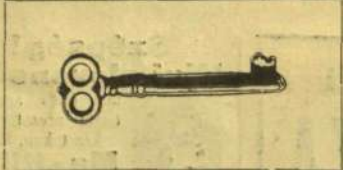
„szarvas“

vagy

„kulcs“

jeggyel

Legjobb, legkiadósabb és ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva!!

Próba-babáka

minden kívánt nagyságban, legújabb és legszebb alakban, magánhasználatra is ajánl 10727 A. Ramharter's Nig. PETER PEHAM próba-baba műterme, Wien, Goldschmidg. 10. Képes árjegyzék ingyen és bérp.

Világhírű kintetett olmtúzi

Quargli.

Az első olmtúzi gépüzemi sajtó, mely 1839. évben alapított, a jól sajt gyártmányából egy postalai küldeményt bérmentve és utánvétellel 3 K 70 fillért. Nagyobb megrendelésektől a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmtúzi, Bahnhof, 10821

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt NORMA-crém használom, mely vegyítiszta, zsír- és higanymentes, az arczorbó teljesen ártalmatlan, gyors hatású. néhány nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, mitesszert, ráncokat, az arcnak friss tiszta színt kölcsönöz. Norma-crém 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.

NORMA-hajfestő.

teljesen ártalmatlan, eddig nem létező hatást ér el annak használatával, a hajnak természetesen színt vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke színben. A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban levő szőkektől, minthogy a festés csak egy levegőtől történik, s nem, mint a más hasonló hajfestékeké, a hol egyszer kétféle szert használnak szükséges, azak használati utasítással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentes. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előlege beküldése mellett.

Norma-puder, mely három színben kapható, dobozoként 2 korona.
Norma-arcmosóvíz 1 K 60 fillér.
Norma-szappan 80 fillér.

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a „Fekete sas”-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B. Főraktár: Török József gyógyszerárban Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-út 10688

Hogy ESMÉNYI KEBELT

elérhessen, használja ön a „Pilules orientales”-t, melyek rövid idő alatt a kiálló nyak- és vállcsontokat eltüntetik, a kebelt fejleszlik, erősítik és ismét helyreállítják, a dereknak pedig állandóan kezes embonpoint adnak, a nélkül, hogy a derekat megnagyobbítsanak.

A PILULES ORIENTALES az egészség mindenkor előmozdítják és legérzékenyebb vérszövet mellett is bevehetők, fiatal leányok által ép úgy, mint hölgyek által, a kiknek keble a szilárdságot elvesztette vagy azt soha sem bírta. Körülbelül kéthavi könnyű kezelés. Egy doboz ára utasítással K 6.45, bérmentes, utánvétellel K 6.75.

J. Ratió, Pharmacia, 5, Passage Vercan, Paris. Ausztria-Magyarország részére: Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. 10946

A SZÉK-LUKÁCSFÜRDŐBEN.
Természetes forró-melek lényes források, iszapfürdők, iszapborogatások, masszázs, vizgyógyintézetek, szénasfürdők, kő- és kádifürdők, gyógyvíz-szasszók, Olasó és gundos ellátás, Cser, kőszény, ideg-bőrbajok stb. felől kimerítő prospektus küld ingyen a 10875. Szék-Lukácsfürdő Igazgatósága Budapest-Budán.

Serravallo

CHINA-BOR VASSAL

erősítő és gyomgátló, vérszegények és lábbadosók számára. Étvágygerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer. 10852

Küldés: Több mint 2500 orvosi vélemény.

J. SERRAVALLO, Trieste Barcola.
Vásárolható a gyógyszerárban filléres üvegekben 4 K 2.60, egy literes üvegekben a K 4.80.

KÖVÉRSÉG KORAI VÉNSÉG.

Istenem, — így sóhajtoz ezer meg ezer ember, — mit adnék, ha elháríthatnám az emésztési zavartól megakadályozhatnám. Lám, nem is kell szorongatni. Tegye minden hölgy és férfi csak egy kísérletet Mandor soványító és vértisztító porral, biztos az eredmény; azt tekintélyes orvosi és vegytani bizonyítványokkal kimutathatom. — Ne mulassza senki el, erről meggyőződni: hossza meg a Mandor por, ha be nem vették, a párt duplára visszaszámol. Csakly 2 kor. 80 fill. Mandor doboz, orvosi utasítás és bizonyítványok mellékelve. Utánvétellel a pénz be küldése mellett; portmentesen diszkrétan küldi.

Mme Mandl Ida, Budapest, Károly-kört 2/V. sz. Török József gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. sz. 11093

A szépség ápolására legjobb szer a MIRANDA-CRÉME

Eltávolít minden bőrtisztítást, tisztaságot és az arcnak szép üde kinézetet ad. Nem tartalmaz semmiféle ártalmas vagy mérges szert és nappal is használható. 1 tégely «Miranda»-crème 1 korona.
1 db «Miranda»-szappan 70 fillér.
1 doboz «Miranda»-puder 1 korona három színben Budapestben kapható: TÖR. K. JOZSEF gyógyszerárban vagy a készítőnél DIENES J. G. utóadónál Eszéken, felsővárosban, a hol postalai megrendelések azonnal utánvétellel mellett eszközöltenek. 11097

Rozsnyay Pepsin bora.

Kellemes ízű, kiváló jó hatású szer étvágytalanság, rendetlen emésztés és gyomorgyengeség ellen.

Étkezés közben véve, megóvja a gyomorteléstől. Egy üveg ára 3 kor. 20 fill.

Egy postacsomag 6 üveggel 19 kor. 32 fill. franco küldve.

Kapható: Török József gyógyszerárban Budapestben, valamint a készítőnél: 10888

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerárban, ARAD, Szabadság-tér.

Mindenütt, minden gyógyszertárban kapható.

A hátsón és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Legjobb hatású rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felhőgés, gyomorgés, székrekedés, savképződés, túlteltség érzete, gyomorgörzés, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, fellövődés stb., stb. Miképpen mint göcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálköltő és tisztító szer.

Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.

Kisinybeni eladásnál a rakutárban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 ketőse üveg 60 fillér.

Ügyünk az egyedüli törvényileg bejegyzett szőlőapáca védjegyre: «Ich dien». Egyedül ez valódi.

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok viszonteladása törvényileg tilos van. 10647

Egyedüli valódi BALZSAM a Védangyal gyógyszerárban THIERRY A. Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Thierry A. Centifolia-kenőese

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, hűző, gyógyító stb. Legkevesebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kisinybeni eladásnál a rakutárban 1 K 20 fillér. tégelyenként. Főraktár Budapestben: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszerár: Lugoson Vértés. Közvetlen rendelések zamendők: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Az összeg előzetes beutalása esetén szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvétellel és az utánvétellel pótlás is megtagarítható, így ajánlatosabb az összegét előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos címet megadni.

VASÁRNAPI UJSÁG

23. SZ. 1905. (52. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ: NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS: MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, JUNIUS 4.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG az egész évre 24 korona. Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG az egész évre 16 korona. A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világtrónikával) az egész évre 10 korona. Kötetlői előfizetésekre a postai megkötés utáni időidő is csatolandó.

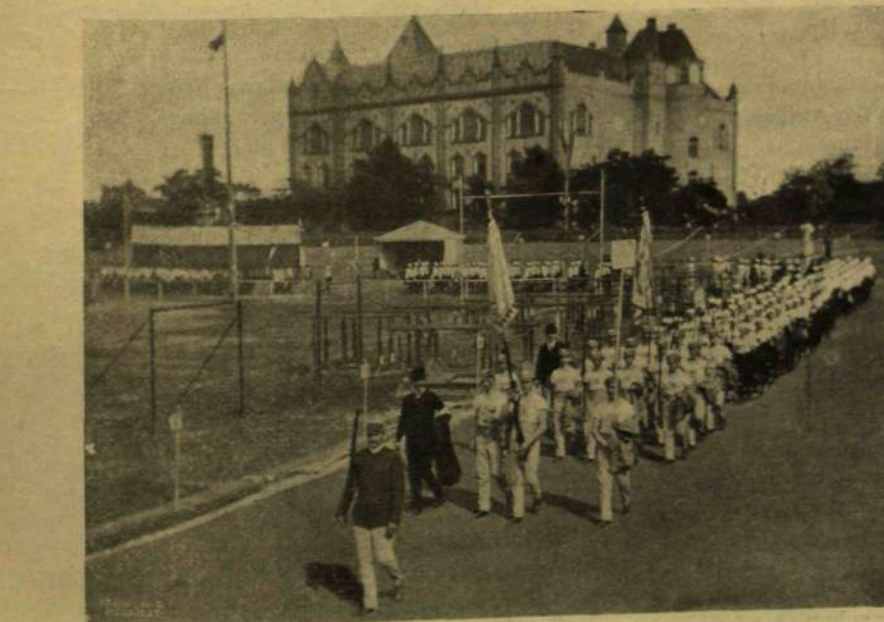
AZ ORSZÁGOS IFJUSÁGI TORNAVERSENY.

A főváros tavaszi képebe a múlt hét második felében s e hét elején a mindennapitól eltérő, kedves és érdekes színek elegyedtek; mindenütt zárt sorokban elvonuló diákok csapatai tüntek fel az utcákon, színes tornaruhákban, sapkákban, torna-ingükben iskolájuk jelvényeivel, régebbi versenyeken szerzett kitüntetésekkel. Oly sokan voltak, hogy a nagyváros nyüzsgő tömegeiben is feltűntek, — a mi nem csoda, hiszen mintegy ötezer ifjú gyülekezett össze a haza minden vidékéről országos tornaversenyre.

Most ötödször tartották meg Budapesten az ifjúsági ünnepek e legnagyobbikát és legnépesebbikét. Először 1891-ben, gróf Csáky Albin minisztersége alatt mintegy 2800 ifjú gyűlt össze a fővárosban; akkor még az volt a terv, hogy évenként rendeznek ily nagy torna-ünnepeket. Ez azonban soknak bizonyult, úgy hogy a második országos versenyt csak két év múlva, 1893-ban tartották meg 2300 tanuló részvételével. Ezután decentralizálták a tornaversenyeket s azóta évenként az ország különböző városai-ban jönnek össze az iskolák, kerületekre osztva területi fekvésük szerint. Ezek mellett azonban 1896-ban, az ezredévi ünnepek kapcsán

BERZEVICZY ALBERT MINISZTER ÉS JUSTH GYULA KÉPVISLŐHÁZI ELNÖK, TÖBB ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISLŐ ÉS EGY JAPÁN VENDÉG TÁRSASÁGÁBAN.

A SZABADKAI FÖGMNÁZIUM CSAPATA VISSZAHOZZA AZ 1901-IKI TORNAVERSENYEN ELYNERT ZÁSLÓT.

A SEPSISZENTGYÖRGYI FÖGMNÁZIUM CSAPATA ELVONUL A MOSTANI VERSENYEN ELYNERT ZÁSLÓVAL.

AZ ORSZÁGOS IFJUSÁGI TORNAVERSENYRŐL.